

Praktični sudski vodič za informacije o zemlji porekla

*EASO Professional Development Series
for members of courts and tribunals*

2018

EASO-vi materijali za stručno usavršavanje pripremljeni su u saradnji sa članovima sudova i tribunala, na sledeće teme:

- uvod u Zajednički evropski sistem azila za sudove i tribunale;
- kvalifikacija za međunarodnu zaštitu (Direktiva 2011/95/EU);
- procedura podnošenja zahteva za azil i načelo zabrane proterivanja ili vraćanja;
- dokazi i ocena kredibiliteta u kontekstu Zajedničkog evropskog sistema azila;
- Član 15, tačka (c) Direktive o kvalifikaciji (Direktiva 2011/95/EU);
- isključenje: Članovi 12. i 17. Direktive o kvalifikaciji (Direktiva 2011/95/EU);
- poništenje međunarodne zaštite: Članovi 11, 14, 16. i 19. Direktive o kvalifikaciji (Direktiva 2011/95/EU);
- praktični sudski vodič za informacije o zemlji porekla.

Serija za stručno usavršavanje uključuje sudske analize, napomene sa smernicama za sudske trenere i kompilacije sudske prakse za svaku obuhvaćenu temu, osim informacija o zemlji porekla koje uključuje Praktični sudski vodič, praćen kompilacijom sudske prakse. Svi materijali su pripremljeni na engleskom jeziku. Za više informacija o publikacijama, uključujući i one o dostupnosti verzija na različitim jezicima, posetite www.easo.europa.eu/training-quality/courts-and-tribunals.

Praktični sudski vodič za informacije o zemlji porekla

*Serijske publikacije EASO za stručno usavršavanje
članova sudova i tribunala*

2018

This Project is funded by the European Union

Ovaj dokument objavljen je uz pomoć Evropske unije kroz projekat „Regionalna podrška upravljanju migracijama uz zaštitu prava migranata na Zapadnom Balkanu i Turskoj - faza II“. Za njegovu sadržinu isključivo je odgovoran EASO, i ta sadržina nužno ne predstavlja stavove Evropske unije.

Rukopis izrađen u decembru 2017. godine.

Ni Evropska kancelarija za podršku azilu (EASO) ni bilo koje lice koje postupa u ime EASO neće biti odgovorno za potencijalno korišćenje navedenih informacija.

Luksemburg: Biro za publikacije Evropske unije, 2018. Ilustracija na naslovnoj strani: baldyrgan/Shutterstock.com

PDF

ISBN 978-92-9485-456-8

doi:10.2847/09841

BZ-06-17-262-SR-N

© Evropska kancelarija za podršku azilu, 2018.

Reprodukovanje je dozvoljeno pod uslovom da je naveden izvor.

Za korišćenje ili reprodukovanje fotografija ili drugih materijala nad kojima EASO nema autorska prava neophodno je pribaviti dozvolu direktno od nosilaca takvih prava.

Evropska kancelarija za podršku azilu

Evropska kancelarija za podršku azilu (EASO) je agencija Evropske unije koja igra ključnu ulogu u praktičnom razvoju Zajedničkog evropskog sistema azila (CEAS). Osnovana je sa ciljem da se unapredi praktična saradnja u domenu pitanja azila i da se pomogne državama članicama da ispune svoje evropske i međunarodne obaveze u pogledu pružanja zaštite osobama kojima je zaštita potrebna.

U članu 6. Uredbe o osnivanju EASO (*) navodi se da će kancelarija utvrđivati i razvijati obuke dostupne članovima sudova i tribunala u državama članicama. U tu svrhu, EASO koristi prednosti koje nudi stručnost akademskih institucija i drugih relevantnih organizacija i uzima u obzir postojeću saradnju na nivou Unije u ovoj oblasti, s punim poštovanjem nezavisnosti nacionalnih sudova i tribunala.

Saradnici

Sadržaj je izradila radna grupa koju čine sledeći članovi sudova i tribunala: Barbara Sima (Barbara Simma), Austrija; Valter Muls (Walter Muls), Belgija; Barbora Zavrelóva (Barbora Zavřelová), Češka Republika; Izabel Deli (Isabelle Dely), Francuska; Džon Stenli (John Stanley), Irska; Anders Bengtson (Anders Bengtsson), Švedska; i Džeremi Rintol (Jeremy Rintoul), Ujedinjeno Kraljevstvo.

Evropska kancelarija za podršku pitanjima azila (EASO) pozvala ih je za ovu svrhu u skladu sa metodologijom koja je navedena u Prilogu A. Rekrutovanje članova radne grupe izvršeno je u skladu s planom dogovorenim između EASO i članova mreže sudova i tribunala EASO, uključujući predstavnike Međunarodnog udruženja sudija u izbegličkom pravu i Udruženja sudija evropskih upravnih sudova.

Radna grupa se sastala tri puta – u aprilu, junu i septembru 2017. godine na Malti. Komentari o nacrtu diskusije primljeni su od članova mreže članova sudova i tribunala EASO, prvenstveno od Dr Martina Sebastijana Bera (Dr Martin Sebastian Baer), Nemačka, sudije Ute Blum-Iden (Judge Ute Blum-Idehen), Nemačka, i Dr Martina Šejlija (Dr Martin Scheyli), Švajcarska. Komentari su takođe primljeni od članova EASO konsultativnog foruma, prvenstveno od Austrijskog centra za istraživanje zemalja porekla i azil, Austrijskog Crvenog krsta, Danskog saveta za izbeglice i Švajcarskog saveta za izbeglice. U skladu sa osnivačkim aktima EASO, visoki komesar Ujedinjenih nacija za izbeglice pozvan je da dâ komentare na nacrt praktičnog sudskog vodiča, što je on i uradio. Svi ovi komentari uzeti su u obzir. Članovi radne grupe su zahvalni svima onima koji su dali svoje komentare, koji su se pokazali veoma korisnim pri izradi konačne verzije ovog vodiča.

Praktični sudski vodič će biti ažuriran u skladu sa metodologijom navedenom u Prilogu A.

(*) Regulation (EU) No 439/2010 of the European Parliament and of the Council of 19 May 2010 establishing a European Asylum Support Office (OJ L 132/11, 29.5.2010, str. 11–28).

Spisak skraćenica

Accord	Austrijski centra za istraživanje zemalja porekla i azil, Austrijski Crveni krst
APD (prerađena verzija)	Direktiva 2013/32/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 26. juna 2013. godine o zajedničkim postupcima za odobravanje i ukidanje međunarodne zaštite (prerađena verzija)
CEAS	Zajednički evropski sistem azila (Common European Asylum System)
CJEU	Sud pravde Evropske unije (Court of Justice of the European Union)
CNDA	Francuski nacionalni sud za pravo azila (Cour nationale du droit d'asile)
COI	informacije o zemlji porekla (country of origin information)
EASO	Evropska kancelarija za podršku azilu (European Asylum Support Office)
ECTHR	Evropski sud za ljudska prava (ESLJP)
EJTN	Evropska mreža za obuku u pravosuđu (European Judicial Training Network)
EU	Evropska unija
EUAA	Agencija Evropske unije za pitanja azila (European Union Asylum Agency)
EU+ države	Države članice Evropske unije plus Island, Lihtenštajn, Norveška i Švajcarska
FRA	Agencija Evropske unije za osnovna prava (Fundamental Rights Agency)
IARLJ	Međunarodno udruženje sudija u izbegličkom pravu (International Association of Refugee Law Judges)
NVO	nevladina organizacija
OFPRA	Francuska kancelarija za zaštitu izbeglica i lica bez državljanstva (Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides)
PDS	Seriya za stručno usavršavanje (Professional Development Series)
QD	Direktiva Saveta 2004/83/EZ od 29. aprila 2004. godine o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana trećih zemalja ili lica bez državljanstva kao izbeglice ili kao lica kojima je inače potrebna međunarodna zaštita i sadržaj odobrene zaštite
QD (prerađena verzija)	Direktiva 2011/95/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 13. decembra 2011. godine o standardima za kvalifikovanje državljana trećih zemalja ili lica bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite – za jedinstven status izbeglica ili lica koja ispunjavaju uslove za supsidijarnu zaštitu, kao i za sadržaj odobrene zaštite (prerađena verzija)
Konvencija o statusu izbeglica	Generalna skupština Ujedinjenih nacija, Konvencija o statusu izbeglica, 28. jul 1951. i prateći Protokol (Generalna skupština Ujedinjenih nacija, Protokol o statusu izbeglica, 31. januar 1967. godine, Ujedinjene nacije)
UNHCR	Visoki komesarijat Organizacije ujedinjenih nacija za izbeglice

Sadržaj

Evropska kancelarija za podršku azilu	3
Saradnici	3
Spisak skraćenica	4
Predgovor	6
Ključna pitanja	7
1. Šta su informacije o zemlji porekla?	8
1.1. Definicija	8
1.2. Informacije o zemlji porekla kao dokaz	9
2. Izvor informacija o zemlji porekla	11
2.1. Definicija izvora	11
2.2. Jezik	11
2.3. Vrste izvora	12
2.4. Društvene mreže	13
2.5. Hijerarhija izvora	14
2.6. Baze podataka i internet pretraživači	15
2.7. Anonimni izvori	15
3. Praktična upotreba informacija o zemlji porekla	17
3.1. Zašto je potrebno da koristite informacije o zemlji porekla?	17
3.2. Gde su informacije o zemlji porekla potrebne?	17
3.3. Ocena informacija o zemlji porekla	21
3.4. Upozorenja	22
4. Postavljanje odgovarajućih pitanja za informacije o zemlji porekla	24
5. Proceduralna pitanja i deljenje informacija	26
5.1. Standard dokazivanja	26
5.2. Teret dokazivanja	26
5.3. Ravnopravnost stranaka	27
5.4. Navođenje/citiranje izvora informacija o zemlji porekla u odlukama	27
5.5. Korišćenje izvora koji se ne mogu obelodaniti	28
6. Posebne ocene	29
6.1. Ocena isključenja	29
6.2. Ocena poništenja međunarodne zaštite	29
Prilog A — EASO-ova metodologija za aktivnosti stručnog usavršavanja članova suda i tribunala	31
Prilog B — Spisak priručnika	37
Prilog C — Izabrani izvori informacija o zemlji porekla	38
Prilog D — Literatura	40
Prilog E — Zakonske odredbe i uvodne izjave	41
Prilog F — Primeri iz sudske prakse	48

Predgovor

Svrha *Praktičnog sudskog vodiča za informacije o zemlji porekla* je da sudovima i tribunalima u državama članicama pruži korisnu pomoć u pogledu postupanja sa informacijama o zemlji porekla (COI) u slučajevima međunarodne zaštite. Cilj *Praktičnog sudskog vodiča* je da pruži sudijama i donosiocima odluka pomoć u tome da obezbede da je njihovo korišćenje informacija o zemlji porekla u skladu sa opštim kriterijumima kvalifikovanosti za međunarodnu zaštitu iz prerađene verzije direktive o kvalifikaciji (QD (prerađena verzija)) ⁽¹⁾ i sa zahtevima za pravičnost i efektivnost, iz prerađene verzije direktive o postupku za dobijanje azila (APD (prerađena verzija)) ⁽²⁾. U vreme „lažnih vesti” i „postistina”, veoma je važno imati dobre metodologije za ocenu informacija o zemlji porekla.

Informacije o zemlji porekla su od ključnog značaja za donošenje odluka o međunarodnoj zaštiti. Sudu ili tribunalu koji se bavi međunarodnom zaštitom potrebne su pouzdane informacije o zemlji porekla radi ocene, između ostalog:

- objektivne situacije u zemlji porekla podnosioca zahteva;
- da li su tvrdnje podnosioca zahteva pouzdane iz ugla takve objektivne situacije;
- okolnosti za koje podnositelj zahteva tvrdi da su ga primorale da pobjegne iz svoje zemlje i potraži zaštitu;
- zakona i propisa u zemlji i kako se oni primenjuju;
- rizika povratka;
- da li država može da pruži delotvornu zaštitu;
- da li podnositelj zahteva ne bi bio izložen riziku u delu države u koji se može razumno očekivati da ode;
- da li postoje dokazi da bi podnositelj zahteva trebalo isključiti iz međunarodne zaštite;
- da li postoje dokazi da licu više nije potrebna međunarodna zaštita.

Članovi sudova i tribunala su sada suočeni sa ogromnim količinama informacija. Praktični sudski vodič ima za cilj da obezbedi uvod u korišćenje informacija o zemlji porekla u postupcima donošenja odluka o međunarodnoj zaštiti u državama članicama i da pruži pomoć kako onima koji imaju malo iskustva u njihovoj primeni u donošenju odluka u pravosuđu, tako i onima koji raspolažu stručnim znanjem. Ovaj vodič treba da se tumači zajedno sa dodatnim dokumentom Evropske kancelarije za podršku azilu (EASO) pod naslovom *Compilation of jurisprudence on country of origin information* Suda pravde Evropske unije (CJEU) i Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP).

⁽¹⁾ Directive 2011/95/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection, and for the content of the protection granted (recast), OJ L 337, 20.12.2011, str. 9 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

⁽²⁾ Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast), OJ L 180, 29.6.2013, str. 60 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=EN>).

Ključna pitanja

Ovaj dokument treba da pruži pregled informacija o zemlji porekla za članove sudova i tribunala u državama članicama. Njegov cilj je da pojasni sledeća ključna pitanja.

- **Šta su informacije o zemlji porekla?** (Odeljak 1).
- **Kako se koriste informacije o zemlji porekla?** (Odeljak 3,3).
- **Kada se koriste informacije o zemlji porekla?** (Odeljak 3).
- **Kako oceniti izvore informacija o zemlji porekla?** (Odeljak 2).
- **Kako istražiti informacije o zemlji porekla?** (Odeljak 4).
- **Kako postavljati delotvorna pitanja za informacije o zemlji porekla?** (Odeljak 4).
- **Kako se upućuje na informacije o zemlji porekla?** (Odeljak 5,4).
- **Kako izbeći uobičajene zamke?** (Odeljak 3,4).
- **Kako postupati sa poverljivim/anonimnim izvorima?** (Odeljak 2,7).
- **Kako obezbediti pravične postupke pri postupanju sa informacijama o zemlji porekla?** (Odeljak 5).
- **Kako koristiti informacije o zemlji porekla u određenim scenarijima?** (Odeljci 5.4, 5.5, 6.1 i 6.2).

1. Šta su informacije o zemlji porekla?

1.1. Definicija

Prema najjednostavnijoj i najopštijoj definiciji, informacija o zemlji porekla odnosi se na informacije o zemlji porekla ⁽³⁾, ili o prethodnom uobičajenom boravištu, podnosioca zahteva koje se koriste u postupcima za odlučivanje o zahtevima za međunarodnu zaštitu ⁽⁴⁾.

Sveobuhvatnije, informacije o zemlji porekla mogu se definisati kao što sledi ⁽⁵⁾.

„Informacije o zemlji porekla (COI) su informacije koje se koriste u postupcima ocenjivanja zahteva za dodeljivanje statusa izbeglice ili drugih oblika međunarodne zaštite.

Informacije o zemlji porekla pružaju podršku pravnim savetnicima i osobama koje donose odluke o međunarodnoj zaštiti pri njihovoj oceni:

- ljudskih prava i bezbednosne situacije;
- političke situacije i pravnog okvira;
- kulturnih aspekata i društvenih stavova;
- humanitarne i ekonomske situacije;
- događaja i incidenata;
- [geografskih pitanja]”.

„Kako bi bili kvalifikovani kao informacije o zemlji porekla, nužno je da izvori informacija nemaju nikakav interes u pogledu ishoda pojedinačnog zahteva za pružanje međunarodne zaštite” ⁽⁶⁾.

Napomena: Informacije o zemlji porekla predstavljaju informacije; to nisu smernice za donošenje odluka.

Većina informacija koje se predstavljaju kao informacije o zemlji porekla nije nastala za potrebe procesa odlučivanja o davanju azila. „U praksi, informacije o zemlji porekla se dobijaju iz različitih izvora, uključujući državne organe, međunarodne institucije za ljudska prava, domaće i međunarodne nevladine organizacije (NVO), trustove mozгова, medije, akademske ustanove” ⁽⁷⁾ i, sve više, društvene mreže.

Informacije o zemlji porekla nisu posebno definisane instrumentima Zajedničkog evropskog sistema azila (CEAS), iako se čini da član 4, stav 3, tačka (a) Kvalifikacione direktive (prerađena verzija), koji se odnosi na „[s]ve relevantne činjenice koje se odnose na zemlju porekla” služi kao definicija. Bilo bi veoma teško dati precizniju definiciju zbog raznovrsnosti materijala koji se mogu navesti kao informacija o zemlji porekla ⁽⁸⁾.

Važna napomena: „Termin ‘informacije o zemlji’ ima šire značenje jer se odnosi na informacije o bilo kojoj zemlji, uključujući, na primer, tranzitne zemlje ⁽⁹⁾, zemlje označene kao odgovorne za preispitivanje zahteva prema Dablinskoj konvenciji i bezbedne treće zemlje” ⁽¹⁰⁾.

Ovaj praktični vodič se takođe može koristiti za ocenu informacija o zemlji.

⁽³⁾ Directive 2011/95/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection, and for the content of the protection granted (recast), OJ L 337, 20.12.2011, str. 9 (<http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

⁽⁴⁾ EASO training module — *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 — EN).

⁽⁵⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, str. 12 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁶⁾ Ibid. str. 12.

⁽⁷⁾ Immigration Advisory Service, *The use of country of origin information in refugee status determination: Critical perspectives*, Maj 2009, str. 6 (<http://www.refworld.org/docid/4a3f2ac32.html>).

⁽⁸⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*, Section 1.2.5, str. 16.

⁽⁹⁾ Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast), OJ L 180, 29.6.2013, str. 60 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽¹⁰⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*, Odeljak 1.2.5, str. 16.

1.2. Informacije o zemlji porekla kao dokaz

„S pravne tačke gledišta, informacije o zemlji porekla predstavljaju dokaz u postupcima koji se tiču međunarodne zaštite. Ovo se, na primer, odražava u zakonodavstvu Evropske unije”⁽¹¹⁾. U direktivi o kvalifikaciji (prerađena verzija) navodi se sledeće u članu 4, stav 3, tačka (a).

Tabela 1: Direktiva o kvalifikaciji, član 4, stav 3, tačka (a)

Član 4. stav 3. Zahtevi za međunarodnu zaštitu procenjuju se pojedinačno, pri čemu se uzima u obzir sledeće:

- (a) sve odgovarajuće činjenice koje se odnose na zemlju porekla u vreme donošenja odluke o zahtevu, uključujući zakone i propise zemlje porekla i način na koji se oni primenjuju;

I APD (prerađena verzija) predviđa sledeće u članu 10, stav 3, tačka (b).

Tabela 2: Direktiva o postupku za dobijanje azila, član 10, stav 3, tačka (b)

Član 10, stav 3. Države članice obezbeđuju da se odluke tela odlučivanja o zahtevima za međunarodnu zaštitu donose nakon odgovarajućeg razmatranja. U tu svrhu države članice obezbeđuju da:

- (b) se iz različitih izvora, kao što su EASO i UNHCR i odgovarajuće međunarodne organizacije za ljudska prava, dobijaju tačne i ažurirane informacije o opštem stanju koje vlada u zemljama porekla podnosioca zahteva te, ako je potrebno, u zemljama kroz koje su putovali, te da su takve informacije dostupne osoblju odgovornom za razmatranje zahteva i odlučivanje.

Iako informacije o zemlji porekla predstavljaju **ključno pomagalo** u razmatranju zahteva za odobravanje međunarodne zaštite, **one nisu uvek određujuće**. Koliko će pomoći u odlučivanju o pojedinačnom slučaju zavisi od različitih faktora, uključujući meru u kojoj se slučaj lica zasniva na ličnim karakteristikama ili okolnostima koje on ili ona deli sa drugima i meru u kojoj su takve informacije dokumentovane⁽¹²⁾. Nakon utvrđivanja takvih ličnih okolnosti i nakon što lice bude prihvaćeno kao pripadnik manjine ili grupe, kao što su vojni dezerteri iz Eritreje ili Jezidi iz Iraka, informacije o zemlji porekla predstavljaju značajnu pomoć u utvrđivanju rizika u slučaju povratka.

Značaj informacija o zemlji porekla može da se razlikuje u pojedinačnim slučajevima. „Informacije o zemlji porekla same po sebi ne mogu da predvide obim ili vrste zloupotreba koje pojedinačna osoba može da pretrpi u datom kontekstu”⁽¹³⁾. Kao i kod drugih vrsta dokaza, informacije o zemlji porekla relevantne za određeni slučaj moraju se oceniti pred sudom ili tribunalom uzimajući u obzir celokupan materijal. U nekim slučajevima, informacije o zemlji porekla mogu da imaju direktnu dokaznu vrednost za iskaz podnosioca zahteva, ali one češće predstavljaju pomoć pri ocenjivanju verodostojnosti i njihove eksterne doslednosti⁽¹⁴⁾ (videti **Odeljak 4** „Postavljanje odgovarajućih pitanja za informacije o zemlji porekla”).

Važno je uzeti u obzir razlike između dokaza i savetodavnih smernica. To je iz razloga što „...dokumenti savetodavnih smernica, kao što su, na primer, Smernice i informativne napomene na nivou države koje izdaje Ministarstvo unutrašnjih poslova Ujedinjenog Kraljevstva ili UNHCR-ove Smernice za utvrđivanje podobnosti, pružaju smernice za obezbeđivanje doslednosti u donošenju odluka o azilu. Ovi dokumenti mogu da sadrže informacije o zemlji porekla i da predstavljaju tumačenje i ocenu situacije u datoj zemlji ili

⁽¹¹⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, str. 21 (<https://www.coi-training.net/Researching-Country-of-Origin-Information-COITraining-manual-ACCORD.pdf>).

⁽¹²⁾ EASO training module — *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 — EN).

⁽¹³⁾ Navedeno u IARLJ, *A structured approach to the decision making process in refugee and other international protection claims*, IARLJ/JRTI/UNHCR konferencija: ‘The Role of the Judiciary in Asylum and Other International Protection Law in Asia’, Seoul, South Korea, 10-11 June 2016, str. 35, fusnota 18 (https://www.iarlj.org/iarlj-documents/general/IARLJ_Guidance_RSD_paper_and_chart.pdf).

⁽¹⁴⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*, Odeljak 4.7.3, str. 124.

u vezi sa određenom temom”⁽¹⁵⁾. Smernice navedene u dokumentima „ne bi trebalo da čine deo dokaza za informacije o zemlji porekla, niti bi se trebalo na njih oslanjati pri razmatranju uslova u zemlji”⁽¹⁶⁾. Razliku između COI proizvoda i dokumenata smernica treba da shvate sve strane učesnice u postupcima i iz ugla njihovog autora i navedene svrhe.

⁽¹⁵⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, str. 12 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽¹⁶⁾ Immigration Advisory Service, *The use of country of origin information in refugee status determination: Critical perspectives*, May 2009, str. 42 (<http://www.refworld.org/docid/4a3f2ac32.html>).

2. Izvor informacija o zemlji porekla

2.1. Definicija izvora

Termin „izvor” se koristi na brojne različite načine. Istraživači koji se bave informacijama o zemlji porekla koriste preciznu definiciju i prave razliku između primarnih i sekundarnih izvora. Ostali mogu da koriste šire definicije. Na primer: pretpostavimo da istražujete uslove u zatvorima u Ukrajini. Savet Evrope je sproveo istragu i posetio zatvore, prikupljajući svedočenja. Potom su izradili originalni izveštaj koji se navodi u različitim izveštajima. Takve izveštaje potom citiraju drugi autori. Svi takvi izveštaji bi se mogli označiti kao izvor, ali bi trebalo svaki od njih ocenjivati na drugačiji način ⁽¹⁷⁾.

„U kontekstu obrade informacija o zemlji porekla, značenje termina „izvor” može da se razlikuje u zavisnosti od okolnosti njihove upotrebe: oni mogu da se koriste za opisivanje osobe ili ustanove koja pruža informacije ili mogu da se koriste za opisivanje proizvedene informacije, bilo od strane osobe ili ustanove, ili drugih strana” ⁽¹⁸⁾.

Za potrebe ovog praktičnog vodiča, koristiće se različite definicije „izvora”, kako je navedeno u metodologiji *EASO country of origin information report methodology* ⁽¹⁹⁾. Ove definicije su sledeće.

- „Izvor je osoba ili ustanova koja pruža informacije.
- *Primarni izvor* je osoba ili ustanova koja je blisko ili direktno povezana sa događajem, činjenicom ili pitanjem (tj. ima informacije iz prve ruke).
- *Originalni izvor* je osoba ili ustanova koja dokumentuje događaj, činjenicu ili pitanje po prvi put. Originalni izvor takođe može da bude i primarni izvor.
- *Sekundarni izvor* je osoba ili ustanova koja reprodukuje informacije koje je dokumentovao originalni izvor.
- *Izvori informacija* su, na primer: izveštaji, štampa, TV, radio, časopisi, knjige, stanovišta, objavljeni statistički podaci, mape, blogovi, stranice za umrežavanje.”

Imajte u vidu da je važno pokušati utvrditi primarni izvor informacija.

Treba napraviti razliku između izvora i **informacije**. **Informacija** je osnovni sadržaj ili podatak prikupljen kroz određeno istraživanje, prikazivanje činjenica ili detalja, a koja pruža uvid u situaciju, osobu, događaj itd.

Nosilac informacije (ili, kako to neke organizacije zovu, **izvor informacije**) je sredstvo putem kojeg je informacija preneti. Na primer: izveštaji, štampa, TV, radio, časopisi, knjige itd. Osoba koja prijavljuje nešto što mu/joj je neko drugi rekao je takođe nosilac informacije. Baze podataka i internet predstavljaju korisne načine za pristupanje izvorima informacija, ali sami po sebi nisu nosioci informacija ⁽²⁰⁾.

2.2. Jezik

Jezik je značajan faktor kada je reč o pristupu i oceni informacija o zemlji porekla: većina članova sudova i tribunala zavisi od prevedenih i/ili sažetih izveštaja o činjenicama i događajima, s obzirom na to da im jezik zemlje porekla nije pristupačan i/ili ne govore jezik kojim su napisani najvažniji izveštaji o informacijama o zemlji porekla. Najveći deo informacija o zemlji porekla i takvih izveštaja dostupan je na engleskom jeziku ⁽²¹⁾, zajedno s nekima koji su napisani na francuskom jeziku i drugim jezicima, u zavisnosti od radnih jezika NVO ili rada nacionalnih jedinica za COI. Ove jedinice takođe često obezbeđuju prevode ili sažetke

⁽¹⁷⁾ Videti *VB and another (draft evaders and prison conditions; Ukraine) (CG)* (2017) UKUT 00079 (IAC) (<http://www.bailii.org/uk/cases/UKUT/IAC/2017/79.html>).

⁽¹⁸⁾ European Union (EU), *Common EU guidelines for processing country of origin information (COI)*, April 2008, str. 6, Odeljak 2.1 (<http://www.refworld.org/docid/48493f72.html>).

⁽¹⁹⁾ EASO, *EASO country of origin information report methodology*, July 2012, str. 8 (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Report_Methodology.pdf).

⁽²⁰⁾ EASO training module — *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 — EN).

⁽²¹⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, str. 29 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

važnih izveštaja na dodatnim jezicima, najčešće na engleskom jeziku. EASO kao ustanova EU obezbeđuje prevode svojih važnijih izveštaja na druge jezike EU; lokalne jedinice visokog komesarijata Organizacije ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR) ponekad prevode smernice ili politiku UNHCR-a na zvanične jezike koji se koriste u regionalnim kancelarijama kako bi se omogućio pristup takvim dokumentima.

2.3. Vrste izvora

Potreba za oslanjanjem na različite izvore informacija o zemlji porekla u oceni zahteva za međunarodnu zaštitu izričito je predviđena članom 10, stav 3, tačka (b) Direktive o postupcima azila (prerađena verzija).

Imajte u vidu da svi izvori imaju svoje sopstvene agende.

Većinu informacija koje se koriste u istraživanju informacija o zemlji porekla proizvode vrste izvora koje su navedene u nastavku (videti Prilog C za izabrane izvore) ⁽²²⁾.

Međunarodne i međuvladine organizacije

Ove organizacije (npr. UNHCR, Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija, Savet Evrope, Ekonomska zajednica država zapadne Afrike) objavljuju periodične izveštaje, stanovišta o određenim situacijama, zaključke posebnih izvestilaca ili stručnjaka za ljudska prava, pozadinske informacije i više od toga za brojne zemlje porekla. Neke institucije EU (npr. Evropski parlament, EASO) takođe objavljuju izveštaje, terenske izveštaje (od delegacija Parlamenta), izveštaje posmatrača izbora i stanovišta o brojnim zemljama porekla.

Nevladine organizacije

Neke nevladine organizacije sa međunarodnim prisustvom objavljuju izveštaje i radove o određenim specifičnim situacijama za brojne zemlje porekla (npr. Amnesty International, Human Rights Watch). Druge nevladine organizacije koje posluju na nacionalnom ili lokalnom nivou objavljuju izveštaje o specifičnim situacijama u njihovim matičnim zemljama (npr. Savet za ljudska prava u Etiopiji, Inicijativa za osnaživanje adolescentkinja u Beninu). Neke NVO (kao što je Švajcarski savet za izbeglice) pružaju odgovore na pitanja i izveštaje o misijama koje imaju za cilj utvrđivanje činjenica.

Vladine/državne organizacije

Različite državne institucije objavljuju različite vrste COI proizvoda o situacijama u različitim zemljama porekla (videti Prilog D). Neke od ovih institucija objavljuju mešovite smernice i COI materijala. Naročito, neke institucije (kao što su Kanadski odbor za imigraciju i izbeglice) takođe pružaju odgovore na upite ⁽²³⁾ i izveštaje o misijama čiji cilj je utvrđivanje činjenica ⁽²⁴⁾.

Sudske organizacije

U nekim državama članicama (npr. Francuskoj), nacionalni sudovi sprovode i/ili učestvuju u misijama čiji cilj je utvrđivanje činjenica, što dovodi do objavljivanja izveštaja ⁽²⁵⁾.

Medijski izvori

Medijski izvori mogu da budu među najvažnijim izvorima za svakodnevno informisanje o situacijama u zemljama porekla. Međunarodni i nacionalni medijski izvori (npr. međunarodne medijske kuće, kao što su BBC, Rojters ili Frans pres) često svakodnevno objavljuju vesti o zemljama porekla, koje mogu da sadrže mnoštvo korisnih informacija o političkim i humanitarnim situacijama.

Zakonodavna i upravna tela (u zemljama porekla)

⁽²²⁾ EASO training module — *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 — EN).

⁽²³⁾ Videti, na primer, upite dostupne na EASO COI portalu (<https://coi.easo.europa.eu/search/results#k=Type=%22Response%20to%20COI%20Query%22>)

⁽²⁴⁾ Videti, na primer, izveštaje o misijama koji su dostupni na EASO COI portalu, a čiji cilj je utvrđivanje činjenica (<https://coi.easo.europa.eu>).

⁽²⁵⁾ Videti, na primer, izveštaje Francuske kancelarije za zaštitu izbeglica i lica bez državljanstva (OFPRA) i Francuskog nacionalnog suda za pravo azila (CNDA): OFPRA–CNDA, *Rapport de mission en République d’Haïti du 26 mars au 7 avril 2017*, (http://www.cnda.fr/content/download/111393/1122479/version/1/file/HTI_OFPRA_CNDA_09.2017_Rapport%20de%20mission_Haïti.pdf); OFPRA–CNDA, *Rapport de mission en République fédérale du Nigeria du 9 au 21 septembre 2016* (https://www.ofpra.gouv.fr/sites/default/files/atoms/files/1612_nig_ffm_sp.pdf).

Institucije, kao što su parlamenti ili ministarstva u zemljama porekla, izrađuju i objavljuju tekstove nacionalnih zakona i propisa, kao što su krivični zakonik ili zakoni o državljanstvu. U tom smislu, neophodno je zapamtiti da član 4, stav 3, tačka (a) Direktive o kvalifikaciji (prerađena verzija) naglašava neophodnost da se uzmu u obzir „zakoni i propisi zemlje porekla i način njihove primene” pri oceni zahteva za međunarodnu zaštitu.

Akademski izvori

Univerziteti i više škole izrađuju pisane informacije koje se odnose na njihova specifična polja interesovanja i stručnosti. U nekim nadležnostima postoji mogućnost direktnog obraćanja njihovim stručnjacima (licem u lice) kako bi se pružili odgovori na određena pitanja na teme koje nisu obuhvaćene njihovim pisanim materijalima.

Specijalizovani izvori (ili izvori specifični za zemlju i izvori specifični za određeni predmet)

Opšti izveštaji mogu da daju dobar pregled situacije u zemlji i da pruže opšte informacije. Međutim, ako vam je potrebno detaljnije poznavanje određene teme, može biti potrebno da se obratite specijalizovanim izvorima jer oni mogu da se posvete temama koje drugi izvori zanemaruju. Specijalizovani izvori često imaju fokusirana tematska ili regionalna zaduženja (npr. Evropski centar za prava Roma: situacija u pogledu Roma u Evropi; Sirijski odbor za ljudska prava: situacija u pogledu ljudskih prava u Siriji; Eurasianet: specifičan region).

Izvori koji se ne zasnivaju na IT tehnologijama

Izvori koji se ne zasnivaju na IT tehnologijama, kao što su štampane knjige, časopisi i mape, takođe predstavljaju veoma važan izvor informacija. Primera radi, UN spiskovi ratnih zločinaca i zločina protiv čovečanstva, koji nisu svi dostupni putem interneta, ali se mogu pronaći u bibliotekama ili u drugim fizičkim arhivima. Dokumente sa intervjuva, konferencija i seminara takođe ne treba zanemariti.

2.4. Društvene mreže

Istražni ogranak na Novom Zelandu definiše društvene mreže kao „tehnološki alat koji evoluirao, preko kojeg korisnici stvaraju i dele vesti, sadržaje i informacije. Sadržaji koji se mogu pronaći na stranicama društvenih mreža često se nazivaju sadržajima koje stvaraju korisnici ili UGC”⁽²⁶⁾.

Društvene mreže omogućavaju većem broju ljudi da brzo i lako dokumentuju događaje i da odmah prenesu ove informacije širom sveta. Tokom poslednjih godina, zabeležen je porast količine informacija koje su dostupne na društvenim mrežama⁽²⁷⁾.

Važno je imati na umu da društvene mreže služe i za deljenje i razmenu informacija. U tom smislu, služe više kao baze podataka, nego kao tradicionalni izvori informacija o zemlji porekla⁽²⁸⁾.

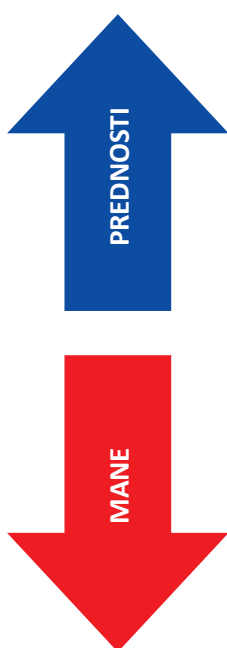
Društvene mreže predstavljaju i značajan nivo opasnosti. Uopšteno govoreći, društvene mreže ne podležu istim standardima regulacije kao utvrđeni izvori informacija. Ocena izvora predstavlja izazov. Velika vidljivost i prisustvo na društvenim mrežama nisu sami po sebi kriterijumi kvaliteta. Često je teško oceniti pronađene informacije. Teško je potvrditi tačnost informacija dostupnih na platformama. Na primer, na Tviteru nisu svi nalozi verifikovani, pa je preporučljivo uporediti informacije s drugim izvorima. Nemojte precenjivati dodatnu vrednost društvenih mreža. Međutim, izvore sa društvenih mreža ne treba odbaciti ili zanemariti jer su potencijalno vredan način za prikupljanje informacija. Društvene mreže mogu da budu korisne u određenim kontekstima, na primer, kada tražite informacije koje potvrđuju gde i kada su održane demonstracije. Društvene mreže takođe mogu da budu od koristi za praćenje dešavanja u pogledu određene teme ili zemlje⁽²⁹⁾.

⁽²⁶⁾ Immigration New Zealand, Country Research Branch, *Country of origin information and social media literature review*, October 2013, str. 1 (<https://www.ecoi.net/site/assets/files/1890/crb-country-of-origin-information-and-social-media-executive-summary-october-2013.pdf>).

⁽²⁷⁾ EASO training module — *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 — EN).

⁽²⁸⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, str. 141 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽²⁹⁾ Ibid. str. 141.

Tabela 3: Prednosti i mane izvora sa društvenih mreža ⁽³⁰⁾

- Nude veoma aktuelne informacije (npr. o situaciji u pogledu bezbednosti, o tekućim izborima). Neke organizacije najavljuju nova izdanja na društvenim mrežama.
- Omogućavaju pristup informacijama koje drugde nisu dostupne.
- Omogućavaju susrete s novim „redovnim” izvorima o određenim temama ili zemljama.
- Nude drugačiji način za pronalaženje stručnjaka i stupanje u kontakt s njima.
- Omogućavaju lako deljenje informacija s kolegama i zajedničko prikupljanje informacija.
- Dovode do prezasićenosti informacijama. Istraživanje i filtriranje informacija može da oduzima puno vremena.
- Omogućava korišćenje lažnih identiteta.
- Omogućava širenje subjektivnih informacija i mišljenja o njima.
- Činjenica da sadržaje proizvode korisnici podrazumeva da se sadržaji mogu brzo promeniti.
- Platforme često zahtevaju da registrujete nalog koristeći svoj identitet pre nego što dobijete pristup takvim platformama.
- Verifikacija sadržaja može da bude teška.

Postoje različite vrste platformi za društvene mreže koje mogu da budu korisne za pronalaženje informacija o zemlji porekla: stranice za društveno umrežavanje (npr. Fejsbuk, LinkedIn, Instagram), veblogovi i mikroblogovi (npr. Tviter), „vikis” (npr. Vikipedija), stranice za deljenje datoteka (npr. Ju tjub, Flickr) i servisi koji se zasnivaju na lokaciji (npr. Vikimapija, Panoramio). Internet forumi i table za razmenu poruka (npr. Ekspat forum) takođe mogu da sadrže informacije o zemlji porekla.

Zahvaljujući brzom širenju sadržaja koje proizvode korisnici, istraživanje informacija o zemlji porekla je postalo složenije zbog povećanja količine dostupnih informacija. Društvene mreže se mogu koristiti za širenje informacija, lažno informisanje, apelovanje i propagandu. To mogu da vrše pojedinci, NVO, vlade, čak i terorističke organizacije. Društvene mreže ne zahtevaju posrednika kao konvencionalni mediji; one mogu direktno da prenose svedočenja i iskustva svedoka i žrtvi kršenja ljudskih prava.

Informacije stoga mogu da budu neposredne i individualizovane na način koji prethodno nije bio moguć kod „tradicionalnih” izvora informacija o zemlji porekla. Takođe, niski troškovi omogućavaju lokalnim medijima i NVO da se obraćaju širim masama, što nije bio slučaj u prošlosti. Međutim, zloupotrebe i manipulacije moguće su zbog prirode društvenih mreža koje u velikoj meri nisu regulisane ⁽³¹⁾.

2.5. Hijerarhija izvora

Može se javiti pitanje da li je jedna vrsta izvora vrednija od druge. Da li postoji neka hijerarhija izvora? Da li, na primer, medijski izvori imaju istu vrednost za istraživanje informacija o zemlji porekla kao izvori UN? Da li državni izveštaji imaju veću težinu od časopisa koji objavljuje NVO?

„U ovom kontekstu, važno je naglasiti da ne postoji opšta hijerarhija izvora. Korisnost i merodavnost svakog izvora zavisi delimično od pitanja na koja treba da odgovori – svaki izvor treba oceniti sam po sebi, a zaključci o pouzdanosti izvora treba da se izvuku tek nakon detaljne ocene izvora” ⁽³²⁾. Nije moguće tvrditi da će pojedini izvori uvek biti pouzdaniji ili korisniji od drugih. Kada je reč o opštoj situaciji u pogledu ljudskih prava, neki izvori (npr. međunarodne organizacije) mogu da budu korisnije, dok su za informacije o određenim događajima korisniji drugi izvori (npr. lokalne medijske kuće ili stručnjaci).

⁽³⁰⁾ Prilagođeni spisak koji je izradio Accord. Austrian Red Cross, Austrian Centre for Country of Origin & Asylum Research and Documentation, *Researching country of origin information — Training manual*, str. 141-142 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-editionaccord-coi-training-manual.pdf>).

⁽³¹⁾ Immigration New Zealand, Country Research Branch, *Country of Origin Information and Social Media Literature Review*, October 2013, str. 1-2 (<https://www.ecoi.net/site/assets/files/1890/crb-country-of-origin-information-and-social-media-executive-summary-october-2013.pdf>).

⁽³²⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, str. 87-88 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-editionaccord-coi-training-manual.pdf>).

2.6. Baze podataka i internet pretraživači

Baze podataka i internet pretraživači sami po sebi ne predstavljaju izvore.

Izvor pruža informacije, dok **baza podataka** ili **internet pretraživač** omogućava pristup izvorima i preuzimanje informacija, bilo sa interneta ili sa izabranih izvora.

Baza podataka predstavlja informacije iz različitih izvora dobijene primenom različitih kriterijuma selekcije. Sadržaj baze podataka može da sadrži spiskove linkova i može da uključuje originalne izveštaje ili samo kratke preglede. Baze podataka su veoma korisne za istraživanje jer pružaju kolekcije različitih izvora i informacije o zemljama i/ili temama. Za potrebe verifikacije, ocene i potvrde materijala, potrebno je da potražite primarni izvor. Informacije koje se nalaze u bazi podataka su izabrane. Primer baze podataka je Ecoi.net, kojom upravlja Accord. Ecoi.net sadrži bogatu kolekciju izveštaja koji se odnose na situacije u zemljama porekla, smernice i stavove i dokumente koji se odnose na međunarodne i nacionalne pravne okvire. Sličan pristup ima Refworld, kojom upravlja UNHCR za potrebe pružanja informacija o zemljama porekla, sudskoj praksi i zakonodavstvu koje se tiče izbeglica, a koje su potrebne svim licima koja su uključena u donošenje odluka o zahtevima za azil. EASO COI portal sadrži COI proizvode nacionalnih jedinica koje se bave informacijama o zemlji porekla i publikacije agencije EASO.

Internet pretraživači — sistemi ili programi namenjeni za pretraživanje i preuzimanje informacija koje su dostupne na internetu — obično se zasnivaju na indeksu nekoliko HTML dokumenata, tako da možete lako da pronađete to što tražite. Primeri pretraživača uključuju Gugl i Jahu.

Internet arhiv — takođe poznat i kao „Povratna mašina”(Wayback Machine) ⁽³³⁾ — omogućava korisniku da potraži internet stranice koje su možda nestale. Ovo je takođe korisno jer se u odlukama upućuje na informacije o zemlji porekla navođenjem internet stranice i datuma kada je stranici pristupljeno, što je dobra praksa, ali oko 20% linkova više nije u funkciji nakon 2 godine. To može da se desi zbog arhiviranja izveštaja.

Medijski arhivi prikupljaju informacije koje su proizveli različiti medijski izvori i čine vam ih lako dostupnim. Primeri takvih medijskih arhiva su WNC, BBC Monitoring, LexisNexis, Factiva i allAfrica.com. Oni mogu da budu vredan alat, ali takođe i skup, jer je često potrebna pretplata kako bi bio odobren pristup njihovim stranicama.

2.7. Anonimni izvori

Izvori informacija, po pravilu, ne mogu da budu anonimni i treba da budu imenovani. Međutim, u određenim slučajevima možda nije moguće navesti primarni izvor bez dovođenja bezbednosti osobe u opasnost; to može da bude slučaj ako je autor direktno kontaktirao s primarnim izvorom i treba da objavi njegove/njene podatke ⁽³⁴⁾.

ESLJP je pružio smernice u postupku *Sufi and Elmi* ⁽³⁵⁾ (Somalija) s „težinom koju treba dati izveštajima o zemljama koji se primarno oslanjaju na informacije koje su pružili anonimni izvori”.

⁽³³⁾ Videti Internet Archive — Wayback Machine (<https://archive.org/web>).

⁽³⁴⁾ EASO, *Country of origin information report methodology*, July 2012, str. 8 (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Report_Methodology.pdf).

⁽³⁵⁾ ECtHR, judgment of 28 June 2011, *Sufi and Elmi v. the United Kingdom*, applications Nos 8319/07 and 11449/07, stav 219, stav 233. (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-105434>).

Tabela 4: ESLJP — *Sufi and Elmi* (Somalija)

Tekst (stav 233): „...ukoliko se izveštaj u celosti oslanja na informacije koje su pružili izvori, ovlašćenja i reputacija takvih izvora i razmere njihovog prisustva u relevantnom području predstavljaju relevantne faktore za Sud pri oceni težine koja se pridaje njihovim dokazima.

Sud razume da, kada postoje legitimni razlozi za zabrinutost u pogledu bezbednosti, izvori mogu da žele da ostanu anonimni. Međutim, u odsustvu bilo kojih informacija o prirodi operacija izvora u relevantnom području, praktično je nemoguće da Sud oceni njihovu pouzdanost. Shodno tome, pristup koji će Sud primeniti zavisi od doslednosti zaključaka izvora u odnosu na ostale dostupne informacije.

Ukoliko su zaključci izvora u skladu sa drugim informacijama o zemlji, njihovi dokazi mogu da imaju težinu. Međutim, Sud treba da bude oprezan pri razmatranju izveštaja iz anonimnih izvora koji nisu u skladu sa ostalim predloženim informacijama.”

3. Praktična upotreba informacija o zemlji porekla

Tabela 5: Praktična upotreba informacija o zemlji porekla

Informacije o zemlji porekla su nužne za adekvatnu ocenu zahteva za pružanje međunarodne zaštite od strane tela odlučivanja, kao i za **izvršavanje zadataka sudova i tribunala**.

Sudovima i tribunalima koji ispituju činjenice i pravna pitanja potrebne su informacije o zemlji porekla kako bi mogli da ocene dokaze. Za sudove i tribunale koji se bave isključivo pravnim pitanjima, važno je razmotriti da li je telo odlučivanja ili sud primenio **odgovarajuće kriterijume** pri upotrebi i oceni informacija o zemlji porekla.

Informacije o zemlji porekla su dalje potrebne u obe faze njihove ocene:

- prvo za utvrđivanje prošlih i sadašnjih okolnosti koje utiču na podnosioca zahteva;
- a potom za procenu rizika.

3.1. Zašto je potrebno da koristite informacije o zemlji porekla?

Članovi suda ili tribunala koji ocenjuju dokaze kako bi dali zaključke o činjenicama moraju da budu sigurni da primenjuju pravne kriterijume predviđene CEAS instrumentima, uključujući, gde je to relevantno, član 4. Direktive o kvalifikaciji (prerađena verzija). Ovo jednako važi i za informacije o zemlji porekla, pa sud ili tribunal najčešće treba da prate osnovne proceduralne zahteve iz člana 10, stav 3, tačka (a) APD (prerađena verzija) ⁽³⁶⁾, kako bi obezbedili da se „zahtevi razmatraju i odluke donose pojedinačno, objektivno i nepristrasno” ⁽³⁷⁾. Drugačije postupanje sprečava delotvornu primenu pravnih sredstava.

Član 4. Direktive o kvalifikaciji (prerađena verzija) zahteva preispitivanje elemenata zahteva. Odnosi se na „ocenu činjenica i okolnosti”. U skladu sa onim što je CJEU naveo u svojoj presudi u Slučaju C-277/11, *M.M. v Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General* ⁽³⁸⁾, takva „ocena” vrši se u dve odvojene faze:

1. utvrđivanje činjeničnih okolnosti koje mogu da predstavljaju dokaz koji podržava zahtev;
2. pravna ocena takvog dokaza koja podrazumeva odlučivanje da li su (u svetlu specifičnih činjenica datog slučaja) ispunjeni materijalni uslovi za odobravanje međunarodne zaštite”.

3.2. Gde su informacije o zemlji porekla potrebne?

Informacije o zemlji porekla su potrebne ili korisne u različitim kontekstima ocene međunarodne zaštite. One pomažu donosiocima odluka da se upoznaju sa **opštom političkom i/ili društveno-ekonomskom situacijom** u zemlji porekla i/ili sa **skorijim dešavanjima u zonama sukoba**. Pogledajte primere u sledećoj tabeli.

⁽³⁶⁾ Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast), OJ L 180, 29.6.2013, str. 69 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=EN>).

⁽³⁷⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*, Odeljak 4.7.3. str. 120.

⁽³⁸⁾ CJEU, judgment of 22 November 2012, *M.*, Case C-277/11, EU:C:2012:744, stav 64. (<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30d6f3e160b1850a4c8098eb8a388440fb52.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxyMahf0?text=&docid=130241&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=7920>).

Tabela 6: Upoznavanje sa situacijom u zemlji

<p>Upoznavanje sa opštom političkom i/ili društveno-ekonomskom situacijom i/ili skorijim dešavanjima u zonama sukoba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opšte znanje o stranama uključenim u rat u Siriji podržava brže razumevanje problema koji potencijalno postoje kod podnosioca zahteva iz različitih područja porekla u okviru zemlje.
	<ul style="list-style-type: none"> • Tvrdnje o korupciji u vezi s predsedničkim izborima u Somaliji u proleće 2017. godine bacaju senku na izveštaje o sve većoj državnoj kontroli i strukturi i utiču na ocenu delotvorne zaštite od strane državnih aktera.
	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentacija i situacija koja se odnosi na različite kategorije Palestinaca iz regiona i na njihov pravni status u Agenciji UN za pomoć palestinskim izbeglicama (UNRWA) na prvi pogled pomažu oko ocene njihovih zahteva.

Naravno, pojedinačni zahtevi uvek moraju da se ocenjuju na osnovu njihovog specifičnog merituma; opšte znanje omogućava samo početnu evaluaciju.

Informacije o zemlji porekla **pomažu pri evaluaciji kredibiliteta i/ili verodostojnosti** ⁽³⁹⁾ tvrdnji podnosioca zahteva. Pogledajte primere u sledećoj tabeli.

Tabela 7: Pomoć pri oceni kredibiliteta i verodostojnosti

<p>Pomoć pri oceni kredibiliteta i/ili verodostojnosti podnosioca zahteva</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informacije o zemlji porekla pomažu donosiocima odluka da stave tvrdnje podnosioca zahteva o njegovom/njenom strahu od progona u kontekst.
	<ul style="list-style-type: none"> • Informacije o zemlji porekla omogućavaju donosiocima odluka da provere da li su tvrdnje podnosioca zahteva o postupcima, praksama ili nedostatku zaštite dokumentovane u informacijama o zemlji porekla i tako takođe pomažu podnosiocu zahteva da potvrdi svoje tvrdnje.
	<ul style="list-style-type: none"> • Podnosioci zahteva se često nađu u situaciji u kojoj moraju da učine strah od progona verodostojnim pred donosiocima odluka, bez pristupa dokazima ili drugih nezavisnih načina koji podržavaju njihovu priču. Informacije o zemlji porekla opisuju situacije ili prakse koje podržavaju priču podnosioca zahteva i time pomažu donosiocima odluka u oceni kredibiliteta podnosioca zahteva i verodostojnosti tvrdnji.

Informacije o zemlji porekla takođe mogu da pomognu u **evaluaciji određenih pojedinačnih tvrdnji** kroz pružanje sledećeg, na primer.

⁽³⁹⁾ detaljnu analizu važnih pitanja koja se tiču kredibiliteta i/ili verodostojnosti, pogledajte EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*, Part 4.: Specific principles and standards applicable to evidence and credibility assessment.

Tabela 8: Evaluacija određenih pojedinačnih tvrdnji

Određena pojedinačna tvrdnja	<ul style="list-style-type: none"> • Informacija o tome kako su žene u Nigeriji uvučene u organizacije trgovine ljudima (npr. uključene strane, oblici prinude koji se koriste, „džudžu” prakse, uloga članova porodice).
	<ul style="list-style-type: none"> • Informacija o tome kako funkcioniše regrutacija za vojsku i ko je najčešća meta prinudne regrutacije.
	<ul style="list-style-type: none"> • Informacija o tome kako i kada se vrši genitalno sakaćenje žena u određenoj zemlji ili području i šta zajednica misli o ovoj praksi.
	<ul style="list-style-type: none"> • Izveštaji o načinima kažnjavanja pripadnika opozicije.
	<ul style="list-style-type: none"> • Informacija o ulozi članova porodice u podršci pobunjenicima u Čečeniji, ali i u strategiji kažnjavanja u Kadirovom režimu.
	<ul style="list-style-type: none"> • Informacija o diskriminaciji određenih etničkih ili verskih manjina.

Informacije o zemlji porekla predstavljaju važan način da se proceni rizik od progona ili ozbiljne nepravde po povratku u zemlju porekla podnosioca zahteva. Ove informacije mogu da pomognu u identifikaciji sledećeg, na primer.

Tabela 9: Procena rizika povratka

Rizik od progona ili ozbiljne nepravde po povratku u zemlju porekla podnosioca zahteva	<ul style="list-style-type: none"> • Pravne odredbe i činjenična primena krivičnog gonjenja lezbijki, gejeva, biseksualaca, transrodnih, interseksualnih osoba i osoba koje nisu sigurne u svoju seksualnu orijentaciju.
	<ul style="list-style-type: none"> • Pravne odredbe i činjenična primena smrtne kazne, postojanje moratorijuma ili drugih praksi.
	<ul style="list-style-type: none"> • Situacije koje proističu iz člana 15, tačka (b) Direktive o kvalifikaciji (prerađena verzija), kao što su uslovi u zatvorima.
	<ul style="list-style-type: none"> • Informacije o (građanskom) ratu i njegovim posledicama po civilno stanovništvo.

U slučaju da se tvrdnje o prethodnom progonu smatraju verodostojnim, informacije o promeni situacije koje bi učinile ponovljeni progon malo verovatnim su neophodne kako bi se ocenilo pitanje odobravanja statusa izbeglice (videti član 4, stav 4. Direktive o kvalifikaciji (prerađena verzija)). Takve informacije, na primer, mogu da se odnose na sledeće.

Tabela 10: Uzimajući u obzir prethodni progon koji je smatran verodostojnim – ponovljeni progon koji će oceniti pitanje odobravanja statusa izbeglice

Tvrđnja o prethodnom progonu se smatra verodostojnom, informacije o promeni situacije koje bi učinile ponovljeni progon malo verovatnim su neophodne kako bi se ocenilo pitanje odobravanja statusa izbeglice	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrolna situacija u Mogadišu, Somalija.
	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrolna situacija u Siriji tokom građanskog rata.
	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrolna situacija u Centralnoafričkoj Republici.

Informacije o zemlji porekla mogu da pomognu u razumevanju faktora koji mogu da stvore rizik po povratku koji je veći od rizika zbog kojeg je osoba prvobitno napustila zemlju. Takva pitanja, na primer, mogu da se odnose na sledeće.

Tabela 11: Razumevanje faktora koji mogu da stvore rizik po povratku ⁽⁴⁰⁾ ⁽⁴¹⁾

Razumevanje faktora koji mogu da stvore rizik po povratku koji je veći od rizika zbog kojeg je osoba prvobitno napustila zemlju	<ul style="list-style-type: none"> • Nezakonit izlazak iz Uzbekistana može da dovede do nesrazmerne kazne po povratku (ESLJP, presuda od 18. decembra 2012. godine, <i>F.N. and others v. Sweden</i>, zahtev br. 28774/09).
	<ul style="list-style-type: none"> • Ili, ako se slučaj tiče aktivnih opzicionih aktivnosti protiv vlasti u zemlji porekla, a koje su preduzete u zemlji domaćina.

Informacije o zemlji porekla takođe su potrebne kako bi se ocenile alternative za internu zaštitu ⁽⁴²⁾ kroz pružanje pojašnjenja pitanja, uključujući sledeće:

Tabela 12: Ocena alternativa za internu zaštitu

Za ocenjivanje alternativa za internu zaštitu	<ul style="list-style-type: none"> • Prisustvo bezbednosnih snaga.
	<ul style="list-style-type: none"> • Pristupačnost i bezbednost ruta za putovanje (npr. od Kabula do Kandahara, Avganistan).
	<ul style="list-style-type: none"> • Uslovi života u Kabulu.
	<ul style="list-style-type: none"> • Situacije interno raseljenih lica u Kurdistanskoj regionalnoj upravi u Iraku.
	<ul style="list-style-type: none"> • Ljudi koji beže od Boko Harama u Nigeriji i iz susjednih zemalja.

⁽⁴⁰⁾ Kao primer, u ovom kontekstu, ESLJP, presuda od 18. decembra 2012. godine, *F.N. and others v. Sweden*, zahtev br. 28774/09 (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-115396>).

⁽⁴¹⁾ Directive 2011/95/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection, and for the content of the protection granted (recast), OJ L 337, 21.12.2011, str. 14 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

⁽⁴²⁾ Directive 2011/95/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection, and for the content of the protection granted (recast), OJ L 337, 21.12.2011, str. 14 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

3.3. Ocena informacija o zemlji porekla

Imajući u vidu da članovi suda i tribunala moraju da koriste informacije o zemlji porekla u oceni zahteva za međunarodnu zaštitu, oni moraju da budu u stanju da ocene u kojoj meri se mogu osloniti na materijal sa informacijama o zemlji porekla. Ovo je važno u situacijama kada postoji mnoštvo potencijalno suprotstavljenih informacija.

Članovi sudova i tribunala imaju pristup informacijama o zemlji porekla koje pružaju istraživači informacija o zemlji porekla ili strane pre odlučivanja o slučaju. Kontrolna lista za pravosuđe može da pomogne u davanju odgovarajuće ocene ⁽⁴³⁾.

Pri oceni težine koja se daje informacijama o zemlji porekla, ESLJP je ponovio u svojoj sudskoj praksi ⁽⁴⁴⁾ da je neophodno uzeti u obzir izvor takvih materijala, naročito njihovu nezavisnost, pouzdanost i objektivnost. Kada su u pitanju izveštaji, u obzir se uzimaju ovlašćenja i reputacija autora, ozbiljnost istraga u kojima su prikupljeni podaci, doslednost njihovih zaključaka i potvrda izveštaja iz drugih izvora.

Sledeća koncizna pitanja mogu se pokazati korisnim u kontekstu ovog praktičnog vodiča radi ocene informacija. Ona mogu da pruže pomoć pri odlučivanju o tome koliku težinu treba dati određenim informacijama o zemlji porekla.

Tabela 13: Pitanja koja se tiču informacija o zemlji porekla

Pitanja koja se tiču informacija o zemlji porekla	1. Da li je izvor nezavisan?
	2. Da li je izvor pouzdan?
	3. Da li je izvor objektivan?
	4. Kakva je reputacija autora?
	5. Da li je metodologija ispravna?
	6. Da li su zaključci dosledni?
	7. Da li su korišćeni drugi izvori za potvrdu?
	8. Da li su informacije o zemlji porekla relevantne i adekvatne?
	9. Da li su informacije o zemlji porekla aktuelne i/ili privremeno relevantne?

Za detaljnu analizu, pogledajte *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis* ⁽⁴⁵⁾. Za više informacija o tome kako se ova pitanja primenjuju u nacionalnoj sudskoj praksi, pogledajte Prilog F: francuski i britanski sudovi utvrđuju detaljan pristup informacijama o zemlji porekla. Viši sud u Ujedinjenom Kraljevstvu, na primer, izdaje presudu „smernice za države”.

Adekvatno istraživanje pouzdanih informacija o zemlji porekla je teško, osetljivo i zahteva obuku i iskustvo. Korisno je poznavanje predmetnih zemalja i/ili regiona, a originalne jezičke veštine su poželjne. Članovi sudova i tribunala koji sami sprovode svoja istraživanja informacija o zemlji porekla treba to da imaju na umu.

⁽⁴³⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*, str. 130

⁽⁴⁴⁾ ECtHR, *Saadi v. Italy*, No 37201/06 (fn. 175, para. 143 (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-85276>); ECtHR, *NA v. the United Kingdom*, No 25904/07, fn. 175, para. 120 (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-87458>); ECtHR, judgment of 28 June 2011, *Sufi and Elmi v. the United Kingdom*, applications Nos 8319/07 and 11449/07, para. 230 (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-105434>); ECtHR, *JK and Others v. Sweden*, op. cit., fn. 90, para. 88 (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-165442>).

⁽⁴⁵⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*.

3.4. Upozorenja

Određivanje rizika po povratku je pitanje za članove suda i tribunala: **Informacije o zemlji porekla služe u te svrhe.**

Pouzdana informacije o zemlji porekla imaju svoja ograničenja ⁽⁴⁶⁾. Često je teško, ili čak i nemoguće, prikupiti informacije o okolnostima za pojedinca u zemlji porekla. Važno je napomenuti da lični podaci i podaci koji omogućavaju nadležnim organima u zemlji porekla da identifikuju podnosioca zahteva ne smeju da se prenose takvim nadležnim organima (takođe pogledati [Odeljak 4](#)).

U zavisnosti od zemlje porekla, može da bude teško, na primer, proveriti da li je neko uhapšen na određeni dan ili je podneo zahtev za dokumente lokalnom nadležnom organu.

Potrebno je obratiti dužnu pažnju pri oceni na to da li je ono što deluje kao dokaz iz brojnih izvora **zapravo dokaz iz samo jednog izvora**. To može da se desi kada se nekoliko tematskih ili godišnjih izveštaja zapravo oslanja na jedan zajednički izvor. Ovo je poznato kao „kruženje”: informacije se drugačije citiraju u nekoliko izvora, ali se zapravo odnose na jedan originalni izvor ili na jednu informaciju ⁽⁴⁷⁾.

Mogućnosti sprovođenja istraživanja u zemlji porekla takođe su ograničene. „Osoba od poverenja” koju zapošljava diplomatska misija ili ambasada u zemlji porekla može u određenim slučajevima da pomogne u prikupljanju informacija ili verifikaciji tvrdnji podnosioca zahteva. Njihovi izveštaji se smatraju dokazima u postupku. Međutim, takva lica i njihove metode najčešće ne mogu da se nadgledaju. Pri oceni takvih informacija, neophodno je razmotriti jedinstvenu situaciju takvog prikupljanja informacija i mogućnosti za verifikaciju. Takođe, mora se imati na umu zahtev da identitet podnosioca zahteva bude poverljiv kako bi se zaštitili on ili ona ili njegovi/njeni članovi porodice pri saradnji sa „osobom od poverenja” u zemlji porekla.

Iako **društveni mediji**, vršnjački mediji, osnovno/ građansko novinarstvo, blogovi i slično mogu pomoći u pružanju dodatnih informacija i ličnih viđenja o događajima, neophodno je razmotriti nedostatak nadzora nad uključenim izvorima prilikom ocene informacija i stavljanja informacija u širu kontekst (videti [Odeljak 2.3](#)).

Važno je obezbediti dobijanje detaljnog pregleda postojećih i raspoloživih izvora i izveštaja/informacija kako bi se omogućila nezavisna i objektivna ocena informacija ⁽⁴⁸⁾. Iz tog razloga, nemojte prekinuti istraživanje ili ocenu informacija o zemlji porekla samo zato što ste pronašli informacije koje podržavaju određeno stanovište.

U slučaju država kao što su Avganistan ili Iran, postoje ogromne količine materijala koje su dostupne putem interneta iz brojnih izvora. U takvim okolnostima veoma je lako postati preopterećen informacijama. Može da pomogne ako se koriste kriterijumi pitanja za informacije o zemlji porekla navedena iznad kako bi se suzio krug relevantnih informacija.

Činjenica da su izveštaji o određenim tvrdnjama nedostupni ne znači nužno da se takve situacije/takvi događaji nisu desili. Na primer, može biti da nije bilo svedoka, da u određenoj zemlji postoji opresivan medijski režim, period nemira i haosa, kulturni tabu ili manjak izveštavanja u inostranstvu. Takva pitanja moraju se uzeti u obzir jer mogu da ograniče ili odlože izveštavanje. Takođe, timovi za utvrđivanje činjenica možda nisu posetili određena područja zbog manjka resursa ili vremena, ili iz bezbednosnih razloga, ili se do područja nije moglo doći. Na primer, inspeksijski timovi Evropskog odbora za sprečavanje mučenja i nehumanog ili degradirajućeg ponašanja ili kažnjavanja ne posećuju baš svaki pritvorni centar u zemlji prilikom sprovođenja periodičnog istraživanja.

Pazite na nepouzdate prevode i na slučajeve kada donosioci odluka rade na jeziku na kojem su dostupne ograničene količine informacija o zemlji porekla. Takva ograničenja moraju se imati na umu pri oceni informacija o zemlji porekla. Kada postoje jezička ograničenja u pogledu pristupa različitim izvorima,

⁽⁴⁶⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, Odeljak 2.1.3. ‘Accuracy and currency’, str. 34 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁴⁷⁾ Videti Evropska unija, *Common EU guidelines for processing country of origin information (COI)*, April 2008 (<http://www.refworld.org/docid/48493f72.html>).

⁽⁴⁸⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*, Odeljak 4.3.2, str. 76.

mogućnost da se neka kontrola nad korišćenjem izvora sprovede i zahtev da se važne informacije iz nekoliko različitih izvora potvrde ⁽⁴⁹⁾ takođe mogu da budu ograničeni.

Ne postoji opšti standard za transkripciju s jednog pisma na drugo, što često dovodi do različitih načina pisanja.

Mohammad

محمد

Može da se napiše na nekoliko različitih načina na engleskom jeziku, na primer:

Mohammad Mohamed Mohammed

Isto važi i za:

mesta; imena; organizacije.

Nemojte zaključivati naprečac ako primetite neslaganje.

Kalendari se takođe razlikuju, na primer 1. januar 2000. godine prema gregorijanskom kalendaru je 24. ramazan 1420. godine prema islamskom kalendaru, 11. dey 1378. godine prema persijskom kalendaru, 11. dalwa 1378. godine prema avganistanskom kalendaru i 22. takhsas 1992. godine prema etiopijskom kalendaru. Korišćenje različitih kalendara može da utiče na ocenu vremenskog sleda u priči podnosioca zahteva.

Imajte u vidu da **brojne ustanove, pozicije i hijerarhije** nemaju direktne prevode i da se mogu drugačije prikazati u različitim izvorima, iako se misli na istu ustanovu ili na istu poziciju. To može da se desi jer je takva ustanova jedinstvena za određenu zemlju i njen ekvivalent na drugim mestima ne postoji. Primeri uključuju *hukou* sistem registracije u Kini, *havala (hawala)* bankarstvo u nekim muslimanskim društvima i vojne činove u različitim zemljama.

⁽⁴⁹⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, Odeljak 2.1.3. 'Accuracy and currency', str. 34 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

4. Postavljanje odgovarajućih pitanja za informacije o zemlji porekla

Zahtevi za azil uvek povlače određena pitanja. Informacije o zemlji porekla mogu pomoći da se na takva pitanja odgovori. Sledeći principi mogu se pronaći u važnijim priručnicima na ovu temu ⁽⁵⁰⁾.

Formulisane pitanja koja su od značaja za istraživanje informacija o zemlji porekla zavisi od okolnosti datog slučaja. Ponekad su vam potrebne opšte informacije kako biste izgradili opštu sliku o situaciji u zemlji. Ponekad su vam potrebni detaljni slučajevi – ili informacije specifične za određenu temu kako biste razumeli ključni element slučaja ili verifikovali kredibilitet podnosioca zahteva. Treba da se pobrinite da su informacije koje tražite relevantne za odluku u pojedinačnom slučaju.

Prilikom formulisanja pitanja za ispitivanje, važno je da imate podnosioca zahteva na umu. Da li je podnosilac zahteva muškarac, žena ili dete? Da li je podnosilac zahteva zdrava osoba ili osoba koja pati od neke bolesti? Da li postoje specifične ranjivosti? Da li su pitanja rodno osetljiva?

Pitanje koje ćete postaviti skoro uvek spada u jednu od ovih kategorija:

- pitanja koja se tiču zaštite;
- pitanja koja se tiču kredibiliteta.

Pitanja koja se tiču zaštite povezana su sa suštinom zahteva za azil. Svrha postavljanja ovog tipa pitanja je da se pruži pomoć pri oceni rizika s kojima je podnosilac zahteva suočen u svojoj zemlji porekla.

Ova pitanja mogu da se odnose na strah podnosioca zahteva da će biti progonjen po osnovu azila (rasa, religija, državljanstvo, članstvo u određenoj grupi ili političko mišljenje).

Takva pitanja mogu se takođe odnositi na razmatranje od strane članova sudova ili tribunala o tome da li podnosilac zahteva ima pravo na supsidijarnu zaštitu prema Direktivi o kvalifikaciji (prerađena verzija). Ocena treba da pokaže da li postoji realan rizik da će podnosilac zahteva pretrpeti ozbiljnu štetu u formi smrtne kazne ili pogubljenja; ili mučenje ili nehuman ili degradirajući tretman ili kažnjavanje u zemlji porekla; ili postoje ozbiljne i individualne pretnje po život civila po osnovu nediskriminatornog nasilja u situacijama međunarodnih ili internih oružanih sukoba.

Pitanja takođe mogu da se odnose na ocenu dovoljnosti zaštite u zemlji porekla podnosioca zaštite ili da li za podnosioca zahteva može da postoji opcija internog preseljenja.

Pitanja koja se tiču kredibiliteta mogu da budu korisna u pripremi za saslušanje i, u kasnijim fazama, za potvrđivanje detalja iz svedočenja podnosioca zahteva. Za članove sudova i tribunala sa kompetencijama za istraživanje, ova vrsta pitanja ima za cilj da se utvrde činjenice o zemlji ili režimu porekla podnosioca zahteva. Na primer, oni mogu da pitaju sledeće.

- Koji su nazivi glavnih ulica u Alepu, koje su istaknute zgrade i šta su atrakcije u tim ulicama?
- Koji su nazivi opozicionih stranaka u zemlji porekla?
- Koje boje su policijske uniforme u režimu porekla?

Način postavljanja pitanja može da utiče na vrstu informacije koja se može prikupiti. Pitanja koja su suviše određena ili suviše uopštena su neprimerena, kao i pitanja kojima se navodi na davanje određenog odgovora ili manipuliše. Takođe, kako je navedeno iznad, ne zaboravite da različit način pisanja naziva organizacija i/ili imena osoba može da postoji i da pogrešno pisanje imena, mesta ili grupa može da spreči pronalaženje rezultata.

Istinska snaga informacija o zemlji porekla leži u prikupljenim činjenicama o opštoj situaciji u zemlji porekla, a ne u proveru detalja o ličnoj pozadini podnosioca zahteva. Zbog toga je veća verovatnoća da će informacije o zemlji porekla predstavljati pomoć u prikupljanju relevantnih informacija kada se koriste pitanja o opštoj situaciji. Očigledan izuzetak od ovoga je naravno situacija kada je podnosilac zahteva istaknuta osoba u svojoj zemlji porekla.

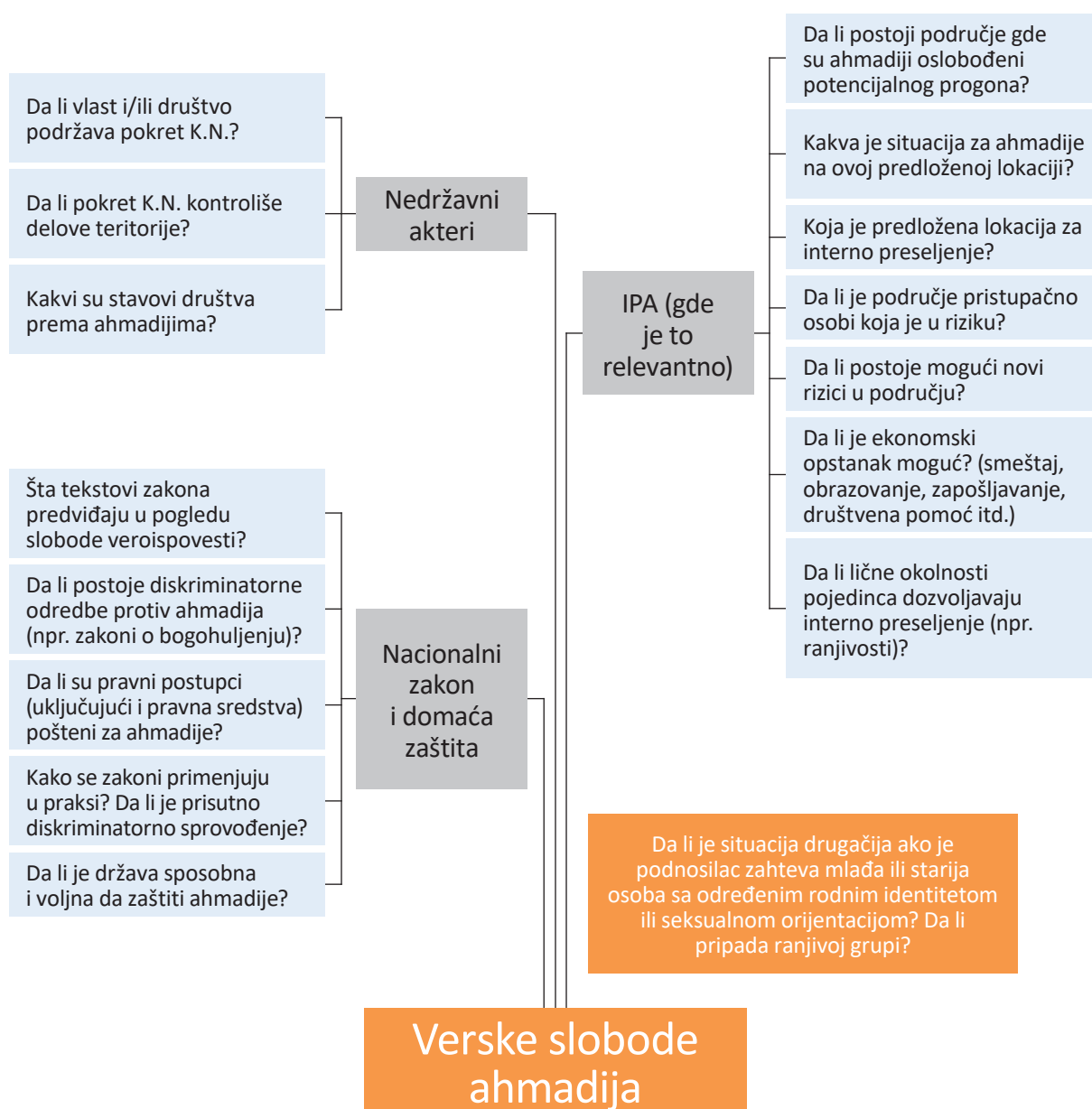
⁽⁵⁰⁾ Ovi priručnici su navedeni u Prilogu B.

Sve vrste istraživanja su vođene pitanjima. Formulisanje pitanja za istraživanje predstavlja prvi korak kada se pristupa zadatku istraživanja. Vizualizovanje pitanja može da vam pomogne da se pripremite pre istraživanja informacija o zemlji porekla.

Možete da organizujete vaša pitanja tako što ćete nacrtati jednostavnu strukturu stabla. Korisno je kada stavite najvažnija pitanja u stablo, a pitanja istraživanja u grane. Iz ovih grana izlaze grančice u kojima su detaljna pitanja za istraživanje.

Primer stabla za istraživanje: „Muškarac iz Pakistana tvrdi da mu treba međunarodna zaštita jer pripada verskoj grupi pod nazivom Ahmadija. Plaši se da bi mogao da pretrpi ozbiljnu štetu od pokreta Khatme Naby'wat koji od pripadnika pokreta Ahmadija u Pakistanu pravi metu tvrdeći da su otpadnici. Ova organizacija tvrdi da su njeni ciljevi u skladu s pakistanskim pravnim okvirom, naročito sa zakonima protiv svetogriđa”⁽⁵¹⁾. Pitanja u ovom scenariju mogu se organizovati pomoću stabla za istraživanje, kao što je navedeno u sledećem primeru koji je dao Accord.

Tabela 14: Stablo za istraživanje iz Priručnika za obuku centra za dokumentovanje Accord⁽⁵²⁾

⁽⁵¹⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, Odeljak 3.3.1. 'Religion', str. 61 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁵²⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, Odeljak 3.3.1. 'Religion', str. 61 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

5. Proceduralna pitanja i deljenje informacija

5.1. Standard dokazivanja

Direktiva o kvalifikaciji (prerađena verzija) ne propisuje standard dokazivanja potreban kako bi se strah smatrao osnovanim. Značajno je da je CJEU, u svojoj presudi *Y i Z* ⁽⁵³⁾, pojasnio da su, pri oceni da li podnositelj zahteva ima osnovan strah od progona, nadležni organi dužni da „utvrde da li utvrđene okolnosti predstavljaju takvu pretnju zbog koje predmetno lice može **opravdano** da se plaši, u svetlu njegove pojedinačne situacije, da će zapravo biti meta progona” ⁽⁵⁴⁾.

Treba imati na umu da je CJEU, u svojoj presudi u Slučaju C-277/11, *M.* ⁽⁵⁵⁾, propisao dvostepenu analizu za ocenu međunarodne zaštite i da se standard dokazivanja koji se odnosi na prvu fazu (utvrđivanje činjenica i okolnosti, koje mogu da predstavljaju dokaz koji podržava zahtev) može razlikovati u različitim nadležnostima.

Za više informacija, pogledati [Odeljak 3.1.](#)

5.2. Teret dokazivanja

Prema opštim pravnim principima zakona dokaza, teret dokazivanja je na licu koje iznosi tvrdnju. Član 4, stav 1. Direktive o kvalifikaciji (prerađena verzija), međutim, ne navodi da je teret dokazivanja na podnosiocu zahteva, već da države članice mogu da smatraju da je dužnost podnosioca zahteva da potkrepi svoj zahtev. Upućivanje na teret dokazivanja nije nužno koristan koncept. CJEU ne koristi termin „dokaz” u vezi sa članom 4, stavom 1. Direktive o kvalifikaciji (prerađena verzija), ali u Slučaju C-277/11, *M.*, jasno navodi da je dužnost podnosioca zahteva da dostavi sve elemente potrebne za potkrepljivanje zahteva za međunarodnu zaštitu ⁽⁵⁶⁾.

Dužnost saradnje kako je definisana članom 13, stavom 1. APD (prerađena verzija) ne odnosi se na informacije o zemlji porekla. Međutim, podnosioci zahteva imaju slobodu da dostave informacije o zemlji porekla koje smatraju relevantnim za njihov zahtev.

Kada se razmatra isključenje prema članu 12, stav 2. Direktive o kvalifikaciji/članu 1F Konvencije o izbeglicama, standard dokazivanja je „ozbiljan razlog za razmatranje” da je lice obuhvaćeno predmetnim odredbama. Ovo zahteva kredibilne i pouzdane informacije ⁽⁵⁷⁾. Međutim, imajte na umu da u slučajevima isključenja teret prelazi na državu članicu.

Ako razmatrate ova pitanja, pogledajte sudsku analizu isključenja koje je uradila EASO ⁽⁵⁸⁾. Isto važi za poništenje međunarodne zaštite ⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵³⁾ CJEU, judgment of 5 September 2012, *Y and Z*, C-71/11 and C-99/11, EU:C:2012:518, stav 76. (<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=126364&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=373237>).

⁽⁵⁴⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*, Odeljak 1.2.5. str. 16.

⁽⁵⁵⁾ CJEU, judgment of 22 November 2012, *M.*, Case C-277/11, EU:C:2012:744, stav 64. (<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?sessionId=9ea7d2dc30d6f3e160b1850a4c8098eb8a388440fb52.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxyMahf0?text=&docid=130241&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=7920>).

⁽⁵⁶⁾ Ibid. stav 65.

⁽⁵⁷⁾ UNHCR, Guidelines on international protection No 5: Application of the exclusion clauses: Article 1F of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees, 4 September 2003, HCR/GIP/03/05 (<http://www.refworld.org/docid/3f5857684.html>), st. 34–36.

⁽⁵⁸⁾ EASO, Exclusion: Articles 12 and 17 qualification directive (2011/95/EU) — A judicial analysis, January 2016 (<https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/Exclusion%20Final%20Print%20Version.pdf>).

⁽⁵⁹⁾ EASO, Ending international protection: Articles 11, 14, 16 and 19 qualification directive — A judicial analysis, December 2016, (https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Ending%20International%20Protection_Articles%2011_14_16%20and%2019%20QD%20EASO%20Judicial%20Analysis%20FINAL.pdf).

5.3. Ravnopravnost stranaka

Pravična procedura zahteva poštovanje principa **ravnopravnosti stranaka** koje učestvuju u procesu za odobravanje azila ⁽⁶⁰⁾. „Kada sud ili tribunal odluči da se oslanja na informacije o zemlji koje prethodno nisu uzete u obzir od strane tela odlučivanja, nužno je oceniti njihovu javnu dostupnost i njihov nivo relevantnosti za slučaj. Ovi faktori mogu da podrazumevaju različite nivoe obaveza u pogledu dostavljanja takvih informacija stranama” ⁽⁶¹⁾.

5.4. Navođenje/citiranje izvora informacija o zemlji porekla u odlukama

Izvori informacija koje koristi sud ili tribunal moraju uvek da budu transparentni u njihovim odlukama ⁽⁶²⁾; jedini izuzetak od ovog pravila odnosi se na zabrinutosti u pogledu bezbednosti.

Uslov da odluke sudova i tribunala o zahtevima za međunarodnu zaštitu treba da budu dovoljno obrazložene nalaže da se izričito navede na koje izvore informacija se oslanjalo pri oceni merituma zahteva. Ovo je neophodno u meri u kojoj se obrazloženje presude oslanja na ocenu uslova koji prevladavaju u zemlji porekla.

Obrazloženje presude uključuje preispitivanje činjenica i pravnih pitanja u srcu spora. Ako je zahtev odbijen, odluka mora da sadrži razloge vezane za činjenice (uključujući informacije o zemlji porekla) i pravo ⁽⁶³⁾. Pri preispitivanju informacija o zemlji porekla, potrebno je rešiti prigovore na dokaze, posebno u pogledu njihove prihvatljivosti. Težina činjeničnih dokaza koji će verovatno biti relevantni za rešavanje spora takođe mora da se razmotri.

Informacije o zemlji porekla koje se koriste i navode u presudama ne treba da budu previše uopštene i treba da budu relevantne. One uvek treba da odražavaju pojedinačne okolnosti koje važe za tražioca azila.

Primeri delotvornih načina citiranja informacija o zemlji porekla su sledeći ⁽⁶⁴⁾.

Opšte citiranje	„Naziv izvora (autor i/ili institucija)
	Naziv publikacije
	Datum publikacije (dodatno, po potrebi, obuhvaćeni period)
	Stranice ili stavovi ili naslovi odeljaka u kojima se nalaze određene informacije
	Internet veza (URL) sa datumom pristupanja (za dokumente objavljene na internetu)”
Članici u časopisima	„naziv časopisa
	naslov članka
	broj toma”

Citat mora da bude dovoljno precizan da omogući identifikaciju dokumenta. Stoga, treba da sadrži upućivanje na autora ili na izvor, pun naziv, datum publikacije i, po potrebi, referentni broj ⁽⁶⁵⁾.

⁽⁶⁰⁾ Charter of Fundamental Rights of the European Union, OJ C 364, 18.12.2000, str. 20 (http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf); Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast), OJ L 180, str. 69 zajedno sa str. 74 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽⁶¹⁾ EASO, Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis, Odeljak 4.8.4.1 str. 136.

⁽⁶²⁾ Termin „presuda” takođe se koristi da opiše kvazisudske odluke.

⁽⁶³⁾ Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast), OJ L 180, 29.6.2013, str. 69 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽⁶⁴⁾ Accord, Researching country of origin information — Training manual, str. 170 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁶⁵⁾ Videti Council of State (France), 10 July 2017 M. N. No 400593 C. (<https://www.legifrance.gouv.fr/affichJuriAdmin.do?oldAction=rechJuriAdmin&idTexte=CETATEXT000035163349&fastReqId=1340092730&fastPos=1>).

5.5. Korišćenje izvora koji se ne mogu obelodaniti

Ponekad postoji potreba za razmatranjem poverljivih podataka. „Dok ovo može da predstavlja poteškoću u pogledu tačnosti materijala informatora, težina informacije može da bude veća ako se objasni razlog anonimnosti ili ako je moguće pretpostaviti da je izveštaj objavila organizacija koja je dovoljno časna da obezbedi proveru izvora u meri u kojoj je to moguće. Ali, u skladu sa izuzecima ove vrste, opšte informacije o zemlji porekla mogu se smatrati pouzdanim samo ako su javno dostupne i transparentne u pogledu autorstva”⁽⁶⁶⁾.

Korišćenje javno dostupnih informacija obezbeđuje otvorenost informacija za reviziju, verifikaciju i preispitivanje od strane podnosioca zahteva za međunarodnu zaštitu, stručnjaka i javnosti. Informacije koje se zasnivaju na poverljivim izvorima mogu da imaju ograničenu vrednost jer je teško verifikovati ovakve informacije.

Dok se uvažava značaj javne dostupnosti informacija o zemlji porekla, „stavovi o korišćenju i prilaganju ograničenih informacija mogu da se razlikuju od zemlje do zemlje”⁽⁶⁷⁾.

Generalno, podnosilac zahteva ima pravo da pristupi informacijama o zemlji porekla u svom dosijeu na isti način kao što ima pravo da pristupi bilo kojim drugim informacijama u svom dosijeu. Međutim, postoje izuzeci⁽⁶⁸⁾:

Tabela 15: Član 23, stav 1. APD – Opseg pravne pomoći i zastupanja

Države članice obezbeđuju da pravni ili drugi savetnik kojeg kao takvog priznaje ili dozvoljava nacionalno zakonodavstvo, koji pomaže ili zastupa podnosioca zahteva prema uslovima iz nacionalnog prava, ima pristup informacijama iz predmeta podnosioca zahteva na osnovu kojih se donosi ili će se doneti odluka.

Države članice mogu predvideti izuzetke ako bi otkrivanje informacija ili izvora moglo da ugrozi nacionalnu bezbednost, bezbednost organizacija ili osobe/osoba koje dostavljaju informacije ili sigurnost osobe/osoba na koje se informacije odnose, ili kad bi bili ugroženi interesi istrage u vezi s razmatranjem zahteva za međunarodnu zaštitu od strane nadležnih tela država članica ili bi to oslabilo međunarodne odnose država članica. U tim slučajevima države članice:

(a) omogućavaju pristup takvim informacijama ili izvorima koji su na raspolaganju telima iz poglavlja V; i (b) u nacionalnom pravu utvrđuju postupke kojima se obezbeđuje poštovanje prava podnosioca zahteva na odbranu.

U pogledu tačke (b) države članice posebno mogu da omoguće pristup takvim informacijama ili izvorima pravnom ili drugom savetniku koji je obavio sigurnosnu proveru ako su informacije potrebne za razmatranje zahteva ili za donošenje odluke o ukidanju međunarodne zaštite.

Međunarodno udruženje sudija izbegličkog prava (IARLJ) upućuje na dva standarda u ovom pogledu⁽⁶⁹⁾: informacije ili izvori moraju biti dostupni sudijama u procesu presuđivanja⁽⁷⁰⁾; nacionalni pravni postupci moraju da garantuju pravo podnosioca zahteva na odbranu⁽⁷¹⁾.

⁽⁶⁶⁾ IARLJ, *A structured approach to the decision making process in refugee and other international protection claims*, IARLJ/JRTI/UNHCR konferencija: ‘The Role of the Judiciary in Asylum and Other International Protection Law in Asia’, Seoul, South Korea, 10-11 June 2016, str. 43-44 (https://www.iarlj.org/iarljdocuments/general/IARLJ_Guidance_RSD_paper_and_chart.pdf).

⁽⁶⁷⁾ Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, str. 37 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁶⁸⁾ Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast), OJ L 180, 29.6.2013, str. 74 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽⁶⁹⁾ IARLJ, *Due process standards for the use of country of origin information (COI) in administrative and judicial procedures* (10th World Conference, 2014), stav 12 (https://www.iarlj.org/images/stories/Tunis_conference/WPPapers/COI.pdf).

⁽⁷⁰⁾ Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast), OJ L 180, 29.6.2013, str. 74 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽⁷¹⁾ Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast), OJ L 180, 29.6.2013, str. 74 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

6. Posebne ocene

Preliminarna napomena: pročitajte ovaj odeljak zajedno s napomenama o proceduralnim pitanjima i deljenju informacija u Odeljku 5 ovog vodiča.

6.1. Ocena isključenja

Informacije o zemlji porekla su tipično od ključnog značaja u određivanju da li važe bilo koji osnovi za isključenje. Savet Evrope potvrđuje da:

„Jedan od najprikladnijih načina da nacionalni organi pribave 'jasne i verodostojne informacije' o tome da je osoba obuhvaćena klauzulama o isključenju jeste adekvatno pribegavanje pouzdanim i relevantnim informacijama o zemlji porekla. Da postoje indikacije da je lice počinilo delo obuhvaćeno članovima od člana 1, stav F, tačka (a) do člana 1, stav F, tačka (c) [(72)] može se zaključiti na osnovu informacija dobijenih iz zemlje azila ili od međunarodnog tribunala, iz verodostojnih ispovesti tražilaca azila ili iz prošlih legitimnih presuda ili kaznenopravnih gonjenja. Suprotno tome, nikakve indikacije ne treba dedukovati na osnovu informacija koje se zasnivaju na prepričavanjima ili pukim sumnjama” (73).

Član 12, stav 2. Direktive o kvalifikaciji usvaja jezik osnova za isključenje u članu 1, stav F Konvencije o statusu izbeglica. U odlučivanju da li bi trebalo da osoba bude isključena po navedenim osnovima, informacije o zemlji porekla mogu da pruže važne informacije o zločinima protiv mira, ratnim zločinima ili zločinima protiv čovečanstva (74); ozbiljnim nepolitičkim zločinima i razmeri bilo kojih navodnih političkih ciljeva koji se odnose na takve zločine (75); i radnje koje su suprotne svrsi i načelima Ujedinjenih nacija (76) koje su se mogle javiti u zemlji porekla osobe ili u relevantnoj trećoj zemlji. Informacije o zemlji porekla takođe mogu da pomognu pri utvrđivanju da li je predmetno lice predmet istrage ili je učestvovalo u vršenju predmetnih zločina (77). Naročitu pažnju treba obratiti pri razmatranju informacija o zemlji porekla u ovom kontekstu u smislu da se predmetne informacije moraju činjenično odnositi na podnosioca zahteva i da su izvori pouzdani.

Informacije o zemlji porekla mogu da budu korisne u oceni tvrdnji podnosioca zahteva ili u verifikaciji presude za zločin pred stranim sudom.

Isti princip je predviđen članom 17, stav 1. Direktive o kvalifikaciji (78), koji predviđa osnove za isključenje kvalifikovanosti za supsidijarnu zaštitu.

6.2. Ocena poništenja međunarodne zaštite

Ažurirane informacije o zemlji porekla su od ključnog značaja ako se predlaže prestanak statusa usled promene okolnosti u vezi s kojima je predmetno lice prepoznato kao izbeglica ili mu/joj je odobrena supsidijarna zaštita (79). Prilikom analiziranja informacija o zemlji porekla u ovom kontekstu, važno je razmotriti informacije o zemlji porekla koje su bile relevantne u vreme utvrđivanja rizika pre nego što se razmotri trenutna situacija, jer će biti potrebno da se uradi poređenje.

(72) Osnovi po kojima osoba može da bude isključena iz beneficija statusa izbeglice navedeni su u članu 12. Direktive 2011/95/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 13. decembra 2011. godine o standardima za kvalifikovanje državljanina trećih zemalja ili lica bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, za jedinstven status izbeglica ili lica koja ispunjavaju uslove za supsidijarnu zaštitu i za sadržaj odobrene zaštite (prerađena verzija), OJ L 337, 20.12.2011, str. 9 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>) i blisko prate osnove za isključenje u članu 1, st. D, E i F Konvencije o statusu izbeglica.

(73) Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation Rec(2005) 6 of the Committee of Ministers to member states on exclusion from refugee status in the context of Article 1 F of the Convention relating to the Status of Refugees of 28 July 1951, 23 March 2005 (<https://rm.coe.int/16805db5c6>).

(74) Directive 2011/95/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection, and for the content of the protection granted (recast), OJ L 337, 20.12.2011, str. 9 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

(75) Ibid. str. 17.

(76) Ibid. str. 17.

(77) Ibid. str. 17.

(78) Ibid. str. 18.

(79) Ibid. str. 16–18.

U primeni ovog osnova za prestanak statusa, države članice moraju da uzmu u obzir podatak o tome da li je promena okolnosti značajna i stalna, te da se strah izbeglice od progona više ne može smatrati osnovanim ⁽⁸⁰⁾. Ovim je predviđen prag koji treba postići kako bi se prikazalo da važi ovaj osnov za prestanak statusa. U pogledu ovog osnova, teret dokazivanja prelazi na državu članicu. Ukoliko je potencijalno došlo do promene okolnosti u zemlji porekla i razmatra se prestanak izbegličkog statusa, „teret leži na zemlji azila da dokaže da je došlo do fundamentalne, stabilne i trajne promene u zemlji porekla” ⁽⁸¹⁾. Sličan osnov za prestanak statusa važi u pogledu promene okolnosti koje su dovele do odobravanja statusa supsidijarne zaštite, na koje se primenjuju gorenavedena načela ⁽⁸²⁾.

⁽⁸⁰⁾ Directive 2011/95/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection, and for the content of the protection granted (recast), OJ L 337, 20.12.2011, str. 9, str. 17 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

⁽⁸¹⁾ UNHCR, Guidelines on international protection No 3: Cessation of refugee status under Article 1C(5) and (6) of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees (the ‘ceased circumstances’ clauses), 10 February 2003, HCR/GIP/03/03, para. 25(ii) (<http://www.refworld.org/docid/3e50de6b4.html>).

⁽⁸²⁾ Directive 2011/95/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection, and for the content of the protection granted (recast), OJ L 337, 20.12.2011 str. 9 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

Prilog A — EASO-ova metodologija za aktivnosti stručnog usavršavanja članova suda i tribunala

Pozadina i uvod

U členu 6. Uredbe o osnivanju EASO ⁽⁸³⁾ (u daljem tekstu: Uredba) navodi se da će kancelarija utvrđivati i razvijati obuke dostupne članovima sudova i tribunala u državama članicama. U tu svrhu, EASO koristi prednosti koje nudi stručnost akademskih institucija i drugih relevantnih organizacija i uzima u obzir postojeću saradnju na nivou EU u oblasti punog poštovanja nezavisnosti nacionalnih sudova i tribunala.

U cilju podrške poboljšanju standarda kvaliteta i usklađivanja odluka širom EU, a u skladu sa svojim pravnim ovlašćenjima, EASO pruža dvostruku podršku za obuku koja uključuje izradu i objavljivanje materijala za stručno usavršavanje i organizovanje aktivnosti stručnog usavršavanja. Usvajanjem ove metodologije, EASO ima za cilj da iznese procedure koje će biti praćene prilikom sprovođenja svojih aktivnosti za stručno usavršavanje.

Pri preuzimanju ovih zadataka, EASO se obavezala da prati pristup i principe navedene za oblast saradnje EASO sa sudovima i tribunalima, usvojene 2013. godine ⁽⁸⁴⁾. Posle konsultacija sa mrežom članova sudova i tribunala EASO, izvršene su izmene ove metodologije kako bi ona bolje odrazila dešavanja koja su se odvijala u međuvremenu.

Serijska za stručno usavršavanje (prethodno Plan i program)

Sadržaj i obim — U skladu sa zakonskim ovlašćenjima predviđenim Uredbom, a u saradnji sa sudovima i tribunalima, utvrđeno je da će EASO usvojiti plan i program stručnog usavršavanja u cilju pružanja potpunog pregleda CEAS članovima sudova i tribunala. Nakon diskusija na Godišnjem sastanku o koordinaciji i planiranju mreže članova sudova i tribunala EASO održanom u decembru 2014. godine i nakon toga, naglašeno je da izraz „plan i program” ne odražava precizno obim materijala koji treba razviti, niti pravilno predviđa posebne zahteve ciljane grupe. Shodno tome, nakon konsultacija sa članovima mreže, izmenjena je korišćena nomenklatura. U buduću, vršiću se upućivanje na **EASO-vu seriju za stručno usavršavanje** za članove sudova i tribunala (u daljem tekstu: **PDS**). Ova serija uključuje, između ostalog, brojne **pravosudne analize**, koje su praćene **napomenama sa smernicama za sudske trenere**. Prvi će razmatrati suštinske aspekte predmeta iz pravosudne perspektive, a drugi će služiti kao korisno sredstvo za one koji su zaduženi za organizovanje i vođenje sastanaka za stručno usavršavanje ili obuku.

Detaljan sadržaj plana i programa (kako se nekada zvao, sada serije) i redosled kojim će se poglavlja razvijati utvrđeni su nakon procene potreba sprovedene u saradnji sa mrežom sudova i tribunala EASO (u daljem tekstu: „mreža EASO”), koja trenutno uključuje nacionalne kontaktne tačke kancelarije EASO u sudovima i tribunalima država članica, CJEU, ESLJP i dva pravosudna tela s kojima EASO ima zvaničnu razmenu pisama – IARLJ i Udruženje sudija evropskih upravnih sudova. Osim toga, konsultovani su po potrebi i drugi partneri, uključujući UNHCR, Agenciju Evropske unije za osnovna prava (FRA), Evropsku mrežu za obuku u pravosuđu (EJTN) i Akademiju evropskog prava. Ishod vežbe će se odražavati i u godišnjem planu rada koji je usvojio EASO u okviru svojih sastanaka za planiranje i koordinaciju. Uzimajući u obzir potrebe koje je prenela mreža EASO, dešavanja u EU i nacionalnim nadležnostima, nivo odstupanja u tumačenju relevantnih odredbi i razvoja na terenu, biće razvijeni materijali za obuke u skladu sa strukturom koja je dogovorena sa zainteresovanim stranama.

U međuvremenu, desili su se brojni događaji koji su stvorili potrebu da se uradi ponovna ocena spiska poglavlja i redosleda prema kojem se realizuju. Između ostalog, počeo je rad, a u nekim slučajevima je i završen, na određenim poglavljima (supsidijarna zaštita – član 15., tačka (c) Direktive o kvalifikaciji, isključenje, poništenje međunarodne zaštite i kvalifikovanost za međunarodnu zaštitu). Osim toga, ostala

⁽⁸³⁾ Regulation 439/2010/EU of the European Parliament and of the Council of 19 May 2010 establishing a European Asylum Support Office, OJ L 132, 29.5.2010, str. 11 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:132:0011:0028:EN:PDF>).

⁽⁸⁴⁾ Note on EASO's cooperation with Member States' courts and tribunals, 21 August 2013.

poglavlja koja su uključena u prvobitni spisak su od tada izdvojena za završetak u okviru ugovora zaključenog između EASO i IARLJ-Evropa za pružanje materijala za stručno usavršavanje na određenim osnovnim predmetima ⁽⁸⁵⁾. Ovo je učinjeno u cilju ubrzanja procesa razvoja materijala i sprovodi se uz uključivanje članova EASO mreže, kojima se daje mogućnost da daju komentare na nacрте materijala koji se razvijaju. U svetlu ovih dešavanja, postoji potreba da se uradi ponovna procena ove metodologije. U nastojanju da se poveća nadzor nad načinom na koji će se baviti preostalim poglavljima i da se obezbedi pouzdaniji plan za budućnost, u jesen 2015. godine izvršena je vežba ponovnog ocenjivanja, pri čemu su članovi mreže sudova i tribunala EASO dali mišljenje o redosledu prema kome poglavlja treba da se razvijaju.

Do sada je završeno sledeće

- *Član 15, tačka (c) Direktive o kvalifikaciji (2011/95/EU).*
- *Isključenje: Članovi 12. i 17. Direktive o kvalifikaciji (2011/95/EU).*
- *poništenje međunarodne zaštite: Članovi 11, 14, 16. i 19. Direktive o kvalifikaciji (2011/95/EU).*

Završio IARLJ-Evropa u okviru ugovora zaključenog sa EASO

- *Uvod u Zajednički evropski sistem azila (CEAS) za sudove i tribunale – Sudska analiza.*
- *Kvalifikacija za međunarodnu zaštitu (Direktiva 2011/95/EU) – Sudska analiza.*
- *Ocena dokaza i kredibiliteta u kontekstu Zajedničkog evropskog sistema azila – Sudska analiza.*
- *Procedura podnošenja zahteva za azil i načelo zabrane proterivanja ili vraćanja — Sudska analiza.*

Preostala poglavlja koja treba razviti

- Pritvor u kontekstu CEAS-a.
- Ranjivosti u slučajevima međunarodne zaštite.
- Pravni standardi za prijem podnosilaca zahteva za međunarodnu zaštitu: direktiva o uslovima prijema (2013/33/EU).
- Suštinski sadržaj međunarodne zaštite, uključujući i pristup pravima i delotvornim pravnim sredstvima, kao i osnovnim pravima.

Uključivanje stručnjaka

Timovi za izradu — PDS će razviti EASO u saradnji sa EASO mrežom kroz uspostavljanje specifičnih radnih grupa (timova za izradu) za izradu svakog poglavlja PDS-a, sa izuzetkom onog poglavlja koje se razvija pod pokroviteljstvom ugovora zaključenog sa IARLJ. Timovi za izradu će uključivati stručnjake koji su nominovani kroz EASO mrežu. U skladu sa EASO-vim programom rada i konkretnim planom koji je usvojen na godišnjem sastanku o planiranju i koordinaciji, EASO šalje pozive stručnjacima za razvoj svakog poglavlja.

Pozivi se šalju EASO mreži uz navođenje obima poglavlja koje treba da se razvije, očekivanog roka za završetak i broja stručnjaka koji će biti potrebni. EASO-ve kontaktne tačke za članove sudova i tribunala potom će biti pozvane da sarađuju s nacionalnim sudovima i tribunalima kako bi se identifikovali stručnjaci koji su dostupni i zainteresovani da daju doprinos razvoju poglavlja.

⁽⁸⁵⁾ Ovi osnovni predmeti uključuju sudske analize o uvodu u CEAS; ocene dokaza i kredibiliteta i postupke traženja azila.

Na osnovu primljenih nominacija, EASO će putem mreže EASO podeliti predlog za uspostavljanje tima za izradu. Ovaj predlog će izraditi EASO u skladu sa sledećim kriterijumima.

1. Ukoliko broj primljenih nominacija bude jednak ili manji od potrebnog broja stručnjaka, svi nominovani stručnjaci će automatski biti pozvani da učestvuju kao članovi tima za izradu.
2. Ukoliko broj primljenih nominacija bude veći od broja potrebnih stručnjaka, EASO će izvršiti motivisanu preSelekciju stručnjaka. PreSelekcija će se vršiti na sledeći način.
 - EASO će dati prioritet izboru stručnjaka koji su dostupni za učešće tokom čitavog procesa, uključujući i učešće na svim stručnim sastancima.
 - Ukoliko bude nominovano više od jednog stručnjaka iz iste države članice, EASO će se obratiti kontakt tački i zatražiti da on ili ona izabere jednog stručnjaka. Ovo će omogućiti širu zastupljenost država članica u grupi.
 - EASO će potom predložiti da se prioritet dâ članovima sudova i tribunala u odnosu na pravne pomoćnike i izvestioce.
 - Ako broj nominovanih stručnjaka i dalje bude veći od potrebnog broja stručnjaka, EASO će napraviti motivisan predlog za izbor koji uzima u obzir datum prijema nominacija (ranije primljene imaju prioritet), zajedno sa interesom EASO da se obezbedi široka regionalna zastupljenost.

EASO će takođe pozvati UNHCR da nominuje jednog predstavnika koji će se pridružiti timu za izradu.

Mreža EASO biće pozvana da izrazi svoja stanovišta i/ili da dâ sugestije na predloženi izbor stručnjaka u maksimalnom roku od 10 dana. Konačni izbor će uzimati u obzir stavove mreže EASO, nakon čega će biti potvrđen sastav tima za izradu.

Konsultativna grupa — U skladu sa regulativom, EASO će zatražiti angažovanje konsultativne grupe za svaki skup razvijenih materijala PDS-a, koja će uključivati predstavnike organizacija civilnog društva i akademske zajednice.

U cilju uspostavljanja konsultativne grupe, EASO će poslati pozive da izraze interes članovima Konsultativnog foruma EASO i drugim relevantnim organizacijama, stručnjacima ili akademskim osobama koje preporučuje mreža EASO.

Uzimajući u obzir stručnost i poznavanje pravosudnog polja stručnjaka i organizacija koje odgovaraju na poziv, zajedno s kriterijumima za izbor Konsultativnog foruma EASO, EASO će napraviti motivisan predlog za mrežu EASO koja će na kraju potvrditi sastav grupa za svako poglavlje.

FRA će biti pozvana da se pridruži konsultativnoj grupi.

Razvoj PDS-a

Pripremna faza — Pre pokretanja procesa izrade, EASO će pripremiti skup materijala, uključujući, bez ograničenja, sledeće.

1. Spisak literature sa relevantnim izvorima i materijalima koji su dostupni za predmetno poglavlje.
2. Kompilaciju sudske prakse na nivou EU i nacionalnom nivou za dato poglavlje, koja će se objavljivati kao poseban dokument – *PDS Compilation of jurisprudence*.

Zajedno sa članovima mreže sudova i tribunala EASO ⁽⁸⁶⁾, konsultativna grupa će igrati važnu ulogu u pripremnoj fazi. U tu svrhu, EASO će obavestiti konsultativnu grupu i mrežu EASO o obimu poglavlja i podeliti nacrt pripremnih materijala, zajedno sa pozivom za pružanje dodatnih informacija koje se smatraju relevantnim za razvoj. Ove će se informacije odraziti u materijalima koji će potom biti podeljeni sa odgovarajućim timom za izradu.

⁽⁸⁶⁾ UNHCR će takođe biti pozvan da učestvuje.

Proces izrade — EASO će organizovati najmanje dva (moguće i više, po potrebi) radna sastanka za svaki skup razvoja PDS-a. Tokom prvog sastanka, tim za izradu će:

- nominovati jednog ili više koordinatora za proces izrade;
- razviti strukturu poglavlja i usvojiti metodologiju rada;
- podeliti zadatke u procesu izrade;
- razviti osnovni nacrt sadržaja poglavlja.

U koordinaciji sa koordinatorom tima, i u bliskoj saradnji sa EASO, tim će početi sa izradom preliminarnog nacrtu odgovarajućeg poglavlja.

Tokom drugog sastanka, grupa će:

- pregledati preliminarni nacrt i postići sporazum oko sadržaja;
- obezbediti doslednost svih delova i doprinosa u verziji;
- pregledati nacrt iz didaktičke perspektive.

Po potrebi, grupa može da predloži EASO da organizuje dodatne sastanke za dalji razvoj nacrtu. Po završetku, nacrt će biti podeljen sa EASO.

Provera kvaliteta — EASO će podeliti prvi nacrt koji je izradio tim za izradu sa mrežom EASO, UNHCR-om i konsultativnom grupom koja će biti pozvana da pregleda materijale u cilju pružanja pomoći radnoj grupi u poboljšanju kvaliteta konačnog nacrtu.

Svi primljeni predlozi će biti podeljeni sa koordinatorom tima za izradu, koji će koordinirati razmatranje predloga sa timom za izradu i pripremiti konačni nacrt. Alternativno, koordinator može predložiti organizaciju dodatnog sastanka za razmatranje predloga kada su predlozi izuzetno obimni ili bi značajno uticali na strukturu i sadržaj poglavlja.

U ime tima za izradu, koordinator će potom podeliti poglavlje sa EASO.

Proces ažuriranja — EASO će zaključiti ugovor sa pružaocem usluga u cilju vršenja redovnog pregledanja postojećih PDS-ova iz pravosudnog ugla i davanja preporuka za ažuriranje koje će se sprovoditi po potrebi, uz puno razmatranje specijalizovane prirode informacija koje treba pružiti i potrebe da se obezbedi najveće poštovanje nezavisnosti nacionalnih sudova i tribunala.

Implementacija serije za stručno usavršavanje

U saradnji sa članovima mreže EASO i EJTN, EASO će podržati upotrebu PDS-a od strane nacionalnih sudova i nacionalnih ustanova za usavršavanje. Podrška EASO u ovom pogledu uključuje sledeće:

Smernice s napomenama za sudske trenere — Smernice s napomenama služe kao praktičan vodič za sudske trenere i pružaju pomoć u pogledu organizacije i sprovođenja praktičnih radionica za PDS. U skladu sa istom procedurom koja je predviđena za razvoj različitih poglavlja koja čine PDS, EASO će uspostaviti tim za izradu nacrtu kako bi razvio napomene sa smernicama za sudske trenere. Uspostavljena je praksa da ovaj tim za izradu nacrtu može da uključuje jednog ili više članova tima za izradu nacrtu koji bi bio odgovoran za izradu sudske analize na kojoj će se zasnivati smernica.

Radionica za nacionalne sudske trenere — Pored toga, nakon izrade svakog od poglavlja PDS-a, EASO će organizovati radionice za nacionalne sudske trenere koje će pružiti detaljan pregled poglavlja, zajedno sa metodologijom koja je predložena za organizaciju radionica na nacionalnom nivou.

Nominovanje nacionalnih sudskih trenera i priprema radionice. EASO će tražiti podršku najmanje dva člana tima za izradu nacrtu kako bi pružili podršku pripremi i organizovanju radionica. EASO će izabrati sudske trenere među sudskim trenerima iz mreže EASO, uzimajući u obzir predloge odbora za izbor.

Izbor učesnika. EASO će uputiti poziv mreži EASO za identifikaciju više potencijalnih sudskih trenera sa specifičnim stručnim znanjem u oblasti, koji su dostupni i zainteresovani za organizovanje radionica o PDS-u na nacionalnom nivou. Ukoliko broj nominovanih osoba bude veći od broja koji je naveden u pozivu, EASO će napraviti izbor koji daje prioritet širokoj geografskoj zastupljenosti i odabrati one sudske trenere koji će verovatno olakšati implementaciju PDS-a na nacionalnom nivou. Kada je to neophodno i u skladu sa svojim programom rada i godišnjim planom rada, usvojenim na sastanku EASO za planiranje i koordinaciju, EASO može razmotriti organizovanje dodatnih radionica za sudske trenere.

Nacionalne radionice — U bliskoj saradnji sa mrežom EASO i relevantnim institucijama za obuke u pravosuđu na nacionalnom nivou, EASO će promovisati organizaciju radionica na nacionalnom nivou. Pritom, EASO će takođe podržati angažovanje članova sudova i tribunala koji su doprineli razvoju PDS-a ili su učestvovali na radionicama EASO za sudske trenere.

EASO-ve napredne radionice

EASO će takođe održati godišnju naprednu radionicu o odabranim aspektima CEAS-a s ciljem promovisanja praktične saradnje i sudskog dijaloga između članova sudova i tribunala. EASO će dalje organizovati događaje na visokom nivou na dvogodišnjem nivou u saradnji sa CJEU, ESLJP i pravosudnim udruženjima.

Identifikacija relevantnih oblasti — Napredne radionice EASO fokusiraće se na oblasti s visokim nivoom odstupanja u nacionalnom tumačenju ili oblasti u kojima mreža EASO smatra razvoj jurisprudencije relevantnim. U kontekstu svojih godišnjih sastanaka za planiranje i koordinaciju, EASO će pozvati mrežu EASO, zajedno sa UNHCR-om i članovima konsultativne grupe, da daju predloge za potencijalne oblasti od interesa. Na osnovu ovih predloga, EASO će dati predlog mreži EASO koja će konačno doneti odluku o oblasti koja će biti obuhvaćena sledećom radionicom. Kad je to relevantno, radionice će dovesti do razvoja poglavlja sa specifičnim fokusom u okviru PDS-a.

Metodologija — Za pripremu radionica EASO će zatražiti podršku mreže EASO, koja će doprineti razvoju metodologije za radionice (npr. diskusije o predmetima, debatni sud) i pripremi materijala. Korišćena metodologija će odrediti maksimalan broj učesnika za svaku radionicu.

Učešće na EASO-vim naprednim radionicama — Na osnovu metodologije i konsultacija sa pravosudnim udruženjima, EASO će utvrditi maksimalan broj učesnika za svaku radionicu. Radionica će biti otvorena za članove EU i članove nacionalnih sudova i tribunala, mrežu EASO, EJTN, FRA i UNHCR.

Pre organizovanja svake radionice, EASO će poslati otvoreni poziv mreži EASO i pomenutim organizacijama uz navođenje fokusa radionice, metodologije, maksimalnog broja učesnika i roka za registraciju. Spisak učesnika će obezbediti dobru zastupljenost članova sudova i tribunala i dati prioritet prvom zahtevu za registraciju primljenom od svake države članice.

Praćenje i ocenjivanje

U razvoju svojih aktivnosti EASO će promovisati otvoren i transparentan dijalog sa mrežom EASO, pojedinačnim članovima sudova i tribunala, UNHCR-om, članovima konsultativne grupe i učesnicima u aktivnostima EASO, koji će biti pozvani da podele sa EASO bilo koji stav ili predlog koji bi mogao poboljšati kvalitet njenih aktivnosti.

Dalje, EASO će razviti upitnike za ocenjivanje koji će biti podeljeni na njenim aktivnostima stručnog usavršavanja. Manje predloge za unapređenje EASO će direktno uključiti i obavestiti mrežu EASO o opštoj oceni aktivnosti EASO u kontekstu njenog sastanka za planiranje i koordinaciju.

Na godišnjem nivou, EASO će takođe pružiti mreži EASO pregled svojih aktivnosti, zajedno sa relevantnim predlozima dobijenim za dalji razvoj, o čemu će se diskutovati na godišnjim sastancima za planiranje i koordinaciju.

Principi implementacije

- Prilikom vršenja svojih aktivnosti stručnog osposobljavanja, EASO će uzeti u obzir javnu odgovornost EASO i principe koji se primenjuju na javne izdatke.
- EASO i sudovi i tribunali EU + država (države članice Evropske unije plus Island, Lihtenštajn, Norveška i Švajcarska) imaće zajedničku odgovornost za serije stručnog usavršavanja. Oba partnera će težiti tome da postignu dogovor oko sadržaja svakog od poglavlja kako bi se obezbedila „pravosudna usmerenost” konačnog proizvoda.
- Tako dobijeno poglavlje će biti deo PDS-a, uključujući i autorska i sva srodna prava. Kao takav, EASO će vršiti ažuriranje kada je to potrebno, i potpuno će uključiti sudove i tribunale EU+ država u proces.
- Sve odluke koje se odnose na sprovođenje PDS-a i izbor stručnjaka donosiće se u dogovoru sa svim partnerima.
- Izrada, usvajanje i sprovođenje PDS-a vršiće se u skladu sa metodologijom za aktivnosti stručnog usavršavanja koja je dostupna članovima sudova i tribunala.

Grand Harbour Valeta, 18. januar 2018.

Prilog B — Spisak priručnika

Priručnici (za obuku)

Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, 2013. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-trainingmanual.pdf>).

Takođe su dostupne verzije na drugim jezicima (japanski, ruski, španski), kao i sažetak verzije na nemačkom jeziku (<https://www.coi-training.net/researching-coi>).

EASO, *Trainer's manual module on country of origin information*, 2014.

UNHCR je razvio (u saradnji sa Accord) kurs za e-učenje o informacijama o zemlji porekla. Potrebno je oko 4 sata da se prođe čitav kurs. Dostupan je besplatno nakon registracije putem interneta (<https://www.disasterready.org>). Nakon registracije, potražite „country of origin information” u polju za pretragu (<https://ready.csod.com/client/disasterready/default3.aspx?lang=en-US>).

Prilog C — Izabrani izvori informacija o zemlji porekla

Kolekcije materijala/baze podataka

Asylum Information Database (kojim upravljaju Evropski savet za izbeglice i izgnanike i drugi partneri): skup relevantnih informacija (postupci za azil, životni i zatvorski uslovi itd.) iz 20 država članica EU plus Švajcarska, Srbija i Turska, od posebnog interesa za „Dablinske” postupke (<http://www.asylumineurope.org>).

EASO COI portal (<https://coi.easo.europa.eu>).

ECOI.net (Accord): sveobuhvatna kolekcija informacija i izveštaja iz različitih izvora (<http://www.ecoi.net>).

Refworld.org (UNHCR): sveobuhvatna kolekcija različitih materijala iz različitih izvora, uključujući i izabranu sudsku praksu (<http://www.refworld.org>).

Međunarodni izvori

Savet Evrope (<http://www.coe.org>), naročito izveštaji Komesara za ljudska prava (<https://www.coe.int/en/web/commissioner>), izveštaji Evropskog odbora za sprečavanje mučenja i nehumanog ili degradirajućeg tretmana ili kažnjavanja (<http://www.coe.int/en/web/cpt/home>) i izveštaje Akcije za borbu protiv trgovine ljudima (<http://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking>).

EASO: COI izveštaji o različitim zemljama porekla (<https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origininformation/country-reports>).

Ujedinjene nacije: različite organizacije UN-a, kao što su generalni sekretar (<http://www.un.org/sg>), Savet bezbednosti (<http://www.un.org/en/sc/documents>), Savet za ljudska prava (npr. godišnji izveštaji i odluke: <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/Documents.aspx>) i drugi organi koji se bave ljudskim pravima (može se lako pristupiti preko internet stranice OHCHR: <http://www.ohchr.org>).

Neke organizacije UN-a su od posebnog interesa za postupke odobravanja međunarodne zaštite, kao što su UNHCR (<http://www.unhcr.org>), Kancelarija UN za koordinaciju humanitarnih pitanja (<http://www.unocha.org>), UNRWA (<http://www.unrwa.org>) i Razvojni program UN-a (<http://www.undp.org>).

Državni izvori

Kanada: Kanadski odbor za imigraciju i izbeglice (Immigration and Refugee Board of Canada) pruža nacionalne pakete dokumentacije i odgovore na zahteve za dostavljanje informacija na engleskom i francuskom jeziku (<http://www.irb-cisr.gc.ca>).

Danska: Danska služba za imigraciju (Danish Immigration Service) takođe pruža izveštaje o misijama čiji cilj je utvrđivanje činjenica, takođe i na engleskom jeziku (<https://www.nyidanmark.dk/en-us/publications/SearchPublications.htm?SearchType=publications&SubType=Fact-Finding%20Report>).

Francuska: internet stranica Francuskog nacionalnog suda za pravo azila (French National Court of Asylum) omogućava pristup nekim izveštajima misija za utvrđivanje činjenica na francuskom jeziku (<http://www.cnda.fr/Ressources-juridiques-et-geopolitiques/Les-rapports-demission-pays>).

Nemačka: Milo baza podataka omogućava pristup nekim COI materijalima (<https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=ll&objId=2000&objAction=browse&sort=name>).

Holandija: *Ambtsberichten* pruža korisne informacije za sudije i druge donosiocje odluka; neke su objavljene na engleskom jeziku (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/trefwoord=&periodevan=&periode-tot=&onderdeel=Alle+ministeries&type=Ambtsbericht>).

Norveška: Landinfo pruža COI na norveškom jeziku, sa izabranim izveštajima dostupnim na engleskom jeziku (<http://www.landinfo.no/id/2214.0>).

Švedska: Lifos objavljuje neke COI izveštaje na engleskom jeziku (<http://lifos.migrationsverket.se>).

Ujedinjeno Kraljevstvo: Ministarstvo unutrašnjih poslova pruža smernice i informativne napomene o zemlji za različite zemlje porekla (<https://www.gov.uk/government/collections/country-policy-and-information-notes>).

Sjedinjene Države: Stejt department objavljuje godišnje izveštaje na engleskom jeziku, na primer, izveštaje o praksama u zaštiti ljudskih prava za određene zemlje (<https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/index.htm>) ili o verskim slobodama (<https://www.state.gov/j/drl/rls/irf/index.htm>).

Nevladini izvori

Amnesti internašonal: pruža dokumente o određenim zemljama (<https://www.amnesty.org/en/countries>).

Atlas mučenja: projekat Instituta za ljudska prava „Ludvig Bolcman“, ova internet stranica pruža pregled situacije u pogledu mučenja i lošeg postupanja širom sveta (<http://www.atlas-of-torture.org>).

Bertelsmanov transformacioni indeks: pruža izveštaje o razvoju demokratije, ekonomije i politike u zemljama u razvoju i zemljama koje prolaze transformaciju (<https://www.bti-project.org/en/home/>).

Kuća slobode (Freedom House): pruža periodične izveštaje o političkim pravima i slobodama, o društvima u tranziciji i drugim posebnim pitanjima (<https://freedomhouse.org/reports>),

Hjuman rajts voč (Human Rights Watch): pruža izveštaje o različitim temama (<https://www.hrw.org/publications>).

Centar za nadgledanje unutrašnjeg raseljavanja (Internal Displacement Monitoring Centre): fokusira se na interno raseljavanje i pruža profile zemalja, globalne izveštaje i baze podataka na datu temu (<http://www.internal-displacement.org>).

Međunarodna krizna grupa (International Crisis Group): izrađuje detaljne analize i savetodavne smernice o konfliktnim i potencijalno konfliktnim situacijama širom sveta (<https://www.crisisgroup.org/latest-updates/reports-andbriefings>).

Međunarodna federacija za ljudska prava (International Federation for Human Rights): okuplja 184 organizacije iz 112 zemalja i objavljuje kršenja ljudskih prava (<https://www.fidh.org/en>).

Međunarodno udruženje lezbijske, gej, biseksualne, transrodne i interseksualne populacije (International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association): internet stranica pruža informacije o pravnoj i društvenoj situaciji u kojoj se nalaze pripadnici LGBTI populacije u mnogim zemljama (<http://ilga.org/>).

Reporteri bez granica: ovo je nezavisna NVO sa konsultantskim statusom u Ujedinjenim nacijama, UNESCO-u, Savetu Evrope i Međunarodnoj organizaciji frankofonije. Oni objavljuju izjave za medije i izveštaje o stanju slobode informacija u čitavom svetu i o kršenju ovih sloboda (<https://rsf.org/en>).

Švajcarsko veće za izbeglice (Swiss Refugee Council): ova NVO iz Švajcarske objavljuje tematske COI izveštaje, prvenstveno na nemačkom i francuskom jeziku (<https://www.fluechtlingshilfe.ch/herkunftslaender.html>; <https://www.osar.ch/pays-dorigine.html>).

Svetska organizacija protiv mučenja: objavljuje izveštaje koji se bave statusom branitelja ljudskih prava i, zajedno sa Međunarodnom federacijom za ljudska prava, objavljuje godišnji izveštaj pod naslovom Observatory for the Protection of Human Rights Defenders (Opservatorija za zaštitu branitelja ljudskih prava) (<https://rsf.org/en>).

Medijski izvori

Za veze ka lokalnim medijima, pogledajte profile zemalja koje nudi BBC, sa navedenim medijskim kućama i vezama, gde je to moguće (http://news.bbc.co.uk/2/hi/country_profiles/default.stm).

Prilog D — Literatura

- Accord, *Researching country of origin information — Training manual*, 2013. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-trainingmanual.pdf>).
- EASO, *EASO country of origin information report methodology*, 2012 (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Report_Methodology.pdf).
- EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System — A judicial analysis*, 2017.
- EASO, *Trainer's manual module on country of origin information*, 2014.
- IARLJ, *A structured approach to the decision making process in refugee and other international protection claims*, konferencija IARLJ/JRTI/UNHCR: 'The Role of the Judiciary in Asylum and Other International Protection Law in Asia', 10-11 June 2016 (https://www.iarlj.org/images/Seoul/flyer_for_IARLJ_website.pdf).
- IARLJ, *Judicial criteria for assessing country of origin information (COI): a checklist*, 2006 (https://www.iarlj.org/images/stories/working_parties/guidelines/udicial_Criteria_a_checklist_COI_2006.pdf).
- Immigration Advisory Service, *The use of country of origin information in refugee status determination: Critical perspectives*, 2009 (<http://www.refworld.org/pdfid/4a3f2ac32.pdf>).
- Immigration New Zealand, Country Research Branch, *Country of origin information and social media literature review*, October 2013 (<https://www.ecoi.net/site/assets/files/1890/crb-country-of-origininformation-and-social-media-executive-summary-october-2013.pdf>).
- UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Guidelines on international protection No 5: Application of the exclusion clauses: Article 1F of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees*, 2003 (<http://www.refworld.org/docid/3f5857684.html>).

Prilog E — Zakonske odredbe i uvodne izjave

Direktiva o kvalifikaciji (2011/95/EU) (prerađena verzija)

Uvodna izjava (4)

Ženevska konvencija i Protokol predstavljaju osnov međunarodnog pravnog režima za zaštitu izbeglica.

Uvodna izjava (12)

Glavni cilj ove Direktive, s jedne strane, jeste da se osigura da države članice primenjuju zajedničke kriterijume za identifikaciju osoba kojima je zaista potrebna međunarodna zaštita i, s druge strane, da se osigura da minimalni nivo pogodnosti bude dostupan tim osobama u svim državama članicama.

Uvodna izjava (23)

Trebalo bi utvrditi standarde za utvrđivanje statusa izbeglice i njegovog sadržaja kako bi se nadležnim telima država članica pomoglo pri primeni Ženevske konvencije.

Uvodna izjava (37)

Pojam nacionalne sigurnosti i javnog reda obuhvata i slučajeve u kojima državljanin treće zemlje pripada udruženju koje podržava međunarodni terorizam ili podržava takvo udruženje.

Član 4, stav 3, tačka (a)

3. Zahtevi za međunarodnu zaštitu procenjuju se pojedinačno, pri čemu se uzima u obzir sledeće:

- (a) sve odgovarajuće činjenice koje se odnose na zemlju porekla u vreme donošenja odluke o zahtevu, uključujući zakone i propise zemlje porekla i način na koji se oni primenjuju;

Član 8, stav 2.

2. Kada ispituju da li za podnosioca zahteva postoje osnovani razlozi za strah od progona ili stvarna opasnost od ozbiljne nepravde, ili da li podnosilac zahteva ima pristup zaštiti od progona ili ozbiljne nepravde u nekom delu zemlje porekla u skladu sa stavom 1, države članice pri donošenju odluke o zahtevu uzimaju u obzir opšte okolnosti koje prevladavaju u tom delu zemlje i lične okolnosti podnosioca zahteva u skladu s članom 4. U tu svrhu, države članice obezbeđuju da se iz odgovarajućih izvora, kao što su visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbeglice i Evropska kancelarija za podršku azilu, dobijaju tačne i najnovije informacije.

Član 11.

Prestanak statusa

1. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva prestaje da bude izbeglica ako:

- (a) se dobrovoljno ponovo stavi pod zaštitu zemlje svog državljanstva; ili
- (b) u periodu nakon što je izgubio svoje državljanstvo, ponovo ga dobrovoljno stekne; ili
- (c) stekne novo državljanstvo i uživa zaštitu zemlje čije je državljanstvo stekao; ili
- (d) dobrovoljno se ponovo vrati u zemlju koju je napustio ili izvan koje je boravio zbog straha od progona; ili
- (e) više ne može da odbija da se stavi pod zaštitu zemlje svog državljanstva jer više ne postoje okolnosti na osnovu kojih mu je priznat status izbeglice;
- (f) može se, ako se radi o licu bez državljanstva, vratiti u zemlju prethodnog uobičajenog boravišta jer više ne postoje okolnosti na osnovu kojih mu je priznat status izbeglice.

2. Razmatrajući tačke (e) i (f) stava 1, države članice uzimaju u obzir podatak o tome da li je promena okolnosti značajna i stalna, te se strah izbeglice od progona više ne može smatrati osnovanim.

3. Tačke (e) i (f) stava 1. ne primenjuju se na izbeglicu koji se može pozvati na nepobitne razloge koji proizlaze iz prethodnog progona zbog toga što se odbio izložiti zaštitu zemlje čiji je državljanin ili, ako se radi o licu bez državljanstva, zemlje prethodnog uobičajenog boravišta.

Član 14.

Opoziv, poništenje ili odbijanje obnavljanja statusa izbeglice

1. U vezi sa zahtevima za međunarodnu zaštitu podnetim nakon stupanja na snagu Direktive 2004/83/EZ, države članice će opozvati, poništiti ili odbiti da obnove status izbeglice državljaninu treće zemlje ili licu bez državljanstva koji je odobrilo izvršno, upravno, sudsko ili neformalno sudsko telo ako oni više nisu izbeglice u skladu s članom 11.
2. Ne dovodeći u pitanje dužnost izbeglice u skladu s članom 4. stavom 1. da iznese sve odgovarajuće činjenice i dostavi sve odgovarajuće dokaze koji su mu/joj na raspolaganju, država članica koja je odobrila status izbeglice mora u svakom pojedinačnom slučaju dokazati da je dotična osoba prestala da bude ili da nikad nije ni bila izbeglica u skladu sa stavom 1. ovog člana.
3. Države članice će opozvati, poništiti ili odbiti da obnove status izbeglice državljaninu treće zemlje ili licu bez državljanstva ako dotična država članica otkrije, nakon što je takvoj osobi odobren status izbeglice, da:
 - (a) u skladu sa članom 12. nije trebalo da dotična osoba ima ili nema pravo na sticanje statusa izbeglice;
 - (b) je njegovo ili njeno pogrešno iznošenje ili izostavljanje činjenica, uključujući korišćenje falsifikovanih dokumenata, bilo odlučujuće za odobravanje statusa izbeglice.
4. Države članice mogu opozvati, poništiti ili odbiti da obnove status izbeglice koji je odobrilo izvršno, upravno, sudsko ili neformalno sudsko telo ako:
 - (a) postoje opravdani razlozi da dotična osoba predstavlja opasnost za sigurnost države članice u kojoj se nalazi;
 - (b) dotična osoba, s obzirom da je pravosnažno osuđena za teško krivično delo, predstavlja opasnost za društvo države članice.
5. U slučajevima koji su opisani u stavu 4, države članice mogu odlučiti da ne odobre status izbeglice ako takva odluka još nije bila doneta.
6. Osobama na koje se primenjuju st. 4. ili 5. pripadaju prava navedena u članovima 3, 4, 16, 22, 31, 32. i 33. Ženevske konvencije ili slična prava, pod uslovom da se nalaze u državi članici.

Član 16.

Prestanak statusa

1. Državljanin treće zemlje ili lice bez državljanstva prestaje da ima pravo na supsidijarnu zaštitu ako su okolnosti na osnovu kojih je odobrena supsidijarna zaštita prestale da postoje ili su se promenile do te mere da zaštita više nije potrebna.
2. U primeni stava 1, države članice uzimaju u obzir je li promena okolnosti dovoljno značajna i stalna da osobi koja je imala pravo na supsidijarnu zaštitu više ne preti stvarna opasnost od ozbiljne nepravde.
3. Stav 1. se ne primenjuje na korisnika supsidijarne zaštite koji se može pozvati na nepobitne razloge koji proizlaze iz prethodne ozbiljne nepravde zato što je odbio ili odbila da se izloži zaštiti zemlje čiji je državljanin ili, ako se radi o licu bez državljanstva, zemlje prethodnog uobičajenog boravišta.

Član 17.**Isključenje**

1. Državljanin treće zemlje ili lice bez državljanstva nemaju pravo na supsidijarnu zaštitu ako postoje ozbiljni razlozi zbog kojih se može smatrati da:

(a) su počinili zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovečnosti kako je definisano međunarodnim instrumentima izrađenim kako bi se predvidele odredbe u pogledu takvih zločina;

(b) su počinili teško krivično delo;

(c) su krivi za dela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija kao ona navedena u preambuli i članovima 1. i 2. Povelje Ujedinjenih nacija;

(d) predstavljaju opasnost za društvo ili sigurnost države članice u kojoj se nalaze.

2. Stav 1. se primenjuje na osobe koje potiču ili na drugi način učestvuju u izvršenju zločina ili dela navedenih u tom stavu.

3. Države članice mogu isključiti državljanina treće zemlje ili lice bez državljanstva od prava na supsidijarnu zaštitu ako je dotična osoba pre svog dolaska u državu članicu počinila jedno ili više krivičnih dela izvan područja primene stava 1, a koja bi bila kažnjiva kaznom zatvora da su počinjena u dotičnoj državi članici, i ako je dotična osoba napustila svoju zemlju porekla isključivo da bi izbegla kažnjavanje koje proizlazi iz tih krivičnih dela.

Član 19.**Opoziv, poništenje ili odbijanje obnavljanja statusa supsidijarne zaštite**

1. U pogledu zahteva za međunarodnu zaštitu podnetih nakon stupanja na snagu Direktive 2004/83/EZ, države članice će opozvati, poništiti ili odbiti da obnove status supsidijarne zaštite državljaninu treće zemlje ili licu bez državljanstva koji mu je odobrilo izvršno, upravno, sudsko ili neformalno sudsko telo, ako je dotična osoba prestala da ima pravo na supsidijarnu zaštitu u skladu s članom 16.

2. Države članice mogu opozvati, poništiti ili odbiti da obnove status supsidijarne zaštite državljaninu treće zemlje ili licu bez državljanstva koji mu je odobrilo izvršno, upravno, sudsko ili neformalno sudsko telo, ako je trebalo da dotična osoba, nakon što joj je odobren status supsidijarne zaštite, bude isključena iz prava na supsidijarnu zaštitu u skladu s članom 17. stavom 3.

3. Države članice će opozvati, poništiti ili odbiti da obnove status supsidijarne zaštite državljaninu treće zemlje ili licu bez državljanstva, ako:

(a) je trebalo da dotična osoba bude, nakon što joj je odobren status supsidijarne zaštite, isključena od prava na supsidijarnu zaštitu u skladu s članom 17. st. 1. i 2.;

(b) je njegovo ili njeno pogrešno iznošenje ili izostavljanje činjenica, uključujući korišćenje falsifikovanih dokumenata, bilo odlučujuće za odobravanje statusa supsidijarne zaštite.

4. Ne dovodeći u pitanje dužnost državljanina treće zemlje ili lica bez državljanstva u skladu s članom 4. stavom 1. da iznese sve odgovarajuće činjenice i dostavi sve odgovarajuće dokaze koji su mu/joj na raspolaganju, država članica koja je odobrila supsidijarnu zaštitu mora u svakom pojedinačnom slučaju dokazati da dotična osoba više nema ili da nikad nije ni imala pravo na supsidijarnu zaštitu u skladu sa st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Direktiva o postupcima za dobijanje azila (2013/32/EU) (prerađena verzija)

Uvodna izjava (49)

U pogledu ukidanja statusa izbeglice ili statusa supsidijarne zaštite, države članice treba da osiguraju da osobe koje uživaju međunarodnu zaštitu budu odgovarajuće obaveštene o mogućem ponovnom razmatranju njihovog statusa te da imaju mogućnost dostavljanja svog mišljenja pre nego što tela donesu obrazloženu odluku o ukidanju njihovog statusa.

Uvodna izjava (50)

Odražava osnovno načelo prava Unije da se na odluke u vezi sa zahtevima za međunarodnu zaštitu, odluke o odbijanju ponovnog pokretanja postupka razmatranja zahteva nakon prekida, i odluke o ukidanju statusa izbeglice ili statusa supsidijarne zaštite, može primeniti delotvorno pravno sredstvo pred sudom.

Član 2, tačka (o)

Definicije

Za potrebe ove Direktive: [...]

„oduzimanje međunarodne zaštite” označava odluku nadležnog tela o ukidanju, prestanku ili odbijanju produženja statusa izbeglice ili statusa supsidijarne zaštite osobe u skladu s Direktivom 2011/95/EU;

Član 10, stav 3., tačka (b)

3. Države članice obezbeđuju da se odluke tela odlučivanja o zahtevima za međunarodnu zaštitu donose nakon odgovarajućeg razmatranja. U tu svrhu države članice obezbeđuju da:

[...]

(b) se iz različitih izvora, kao što su EASO i UNHCR te odgovarajuće međunarodne organizacije za ljudska prava dobijaju tačne i ažurirane informacije o opštem stanju koje vlada u zemljama porekla podnosioca zahteva te, ako je potrebno, u zemljama kroz koje su putovali, te da su takve informacije dostupne osoblju odgovornom za razmatranje zahteva i odlučivanje;

Član 44.

Oduzimanje međunarodne zaštite

Države članice obezbeđuju da razmatranje oduzimanja međunarodne zaštite određenim osobama pokrenu kada se pojave novi elementi ili nalazi koji pokazuju da postoje razlozi za ponovno razmatranje valjanosti odluke o njegovoj ili njenoj međunarodnoj zaštiti.

Član 45.**Proceduralna pravila**

1. Države članice obezbeđuju da, ako nadležno telo razmatra mogućnost oduzimanja međunarodne zaštite državljaninu treće zemlje ili licu bez državljanstva u skladu s članom 14. ili 19. Direktive 2011/95/EU, određena osoba uživa sledeće garancije:

(a) da bude pismeno obavешtena o tome da nadležno telo ponovo razmatra njegovu ili njenu kvalifikovanost u svojstvu korisnika međunarodne zaštite i o razlozima za takvo razmatranje; i

(b) da mu/joj se pruži mogućnost da na ličnom razgovoru u skladu s članom 12. stav 1. tačka (b) i članovima 14. do 17. ili u pisanoj izjavi navede razloge zbog kojih ne bi trebalo da se njemu ili njoj oduzme međunarodna zaštita.

2. Dalje, države članice obezbeđuju da u okviru postupka iz stava 1:

(a) nadležno telo je u mogućnosti da dobije tačne i ažurirane informacije iz različitih izvora kao što su, ako je potrebno, EASO i UNHCR u pogledu opšteg stanja u zemljama porekla određene osobe; i

(b) ako se informacije o pojedinačnom slučaju prikupljaju zbog ponovnog razmatranja međunarodne zaštite nisu dobijene od počinioca progona ili ozbiljne nepravde na način na koji bi takav počinilac bio direktno informisan da je određena osoba korisnik međunarodne zaštite čiji se status ponovo razmatra ili na koji bi se ugrozio fizički integritet osobe ili osoba koje ona izdržava, ili sloboda i bezbednost članova njegove ili njene porodice koji još žive u zemlji porekla.

3. Države članice obezbeđuju da odluka nadležnog tela o oduzimanju međunarodne zaštite bude izdata u pisanom obliku. U pisanom obliku se navode i činjenični i pravni razlozi koji su navedeni u odluci, kao i informacije o načinu pobijanja odluke.

4. Kada nadležno telo donese odluku o oduzimanju međunarodne zaštite, jednako se primenjuju član 20, član 22, član 23. stav 1. i član 29.

5. Odstupajući od stavova 1. do 4. ovog člana, države članice mogu odlučiti da međunarodna zaštita prestaje prema samom zakonu, ako je korisnik međunarodne zaštite izričito odbio da je kao takvu prizna. Države članice takođe mogu odrediti da međunarodna zaštita zakonom prestaje u slučaju kada je korisnik međunarodne zaštite postao državljaninom te države članice.

Član 46.**Pravo na delotvorno pravno sredstvo**

1. Države članice obezbeđuju da podnosioci zahteva imaju pravo na delotvorno pravno sredstvo pred sudom, protiv:

(a) odluke donete u vezi s njihovim zahtevom za međunarodnu zaštitu, uključujući odluku:

(i) o razmatranju neosnovanosti zahteva u vezi sa statusom izbeglice i/ili supsidijarnom zaštitom;

(ii) o nedozvoljenosti zahteva u skladu s članom 33. stav 2.;

(iii) donetu na granici ili u tranzitnim zonama države članice, kako je opisano u članu 43. stav 1.

(iv) o nesprovođenju razmatranja u skladu s članom 39;

(b) o odbijanju ponovnog pokretanja postupka razmatranja zahteva nakon njegovog prekida u skladu sa članovima 27. i 28;

(c) o odluci o oduzimanju međunarodne zaštite u skladu s članom 45;

2. Države članice obezbeđuju da osobe za koje je telo odlučivanja priznalo kvalifikovanost za supsidijarnu zaštitu imaju pravo na delotvorno pravno sredstvo u skladu sa stavom 1. protiv odluke o neosnovanosti zahteva u vezi sa statusom izbeglice.

Ne dovodeći u pitanje stav 1. tačku (c), kada status supsidijarne zaštite kako ga priznaje država članica omogućuje ista prava i koristi kao i status izbeglice prema pravu Unije ili nacionalnom pravu, ta država članica može smatrati da je žalba protiv odluke povodom zahteva kojeg proglašava neosnovanim nedopuštena u vezi sa statusom izbeglice, zbog nepostojanja pravnog interesa strane podnosioca zahteva za nastavak postupka.

3. Zbog usklađivanja sa stavom 1., države članice obezbeđuju da delotvorno pravno sredstvo predviđa potpuno i ex nunc razmatranje činjeničnih i pravnih pitanja, uključujući, ako je potrebno, razmatranje potreba za međunarodnom zaštitom u skladu s Direktivom 2011/95/EU, barem u žalbenim postupcima pred prvostepenim sudom.

4. Države članice utvrđuju razumne rokove i druga potrebna pravila za ostvarivanje prava podnosioca zahteva na delotvorno pravno sredstvo u skladu sa stavom 1. Rokovi ne smeju onemogućiti ili učiniti posebno teškim takvo ostvarivanje prava.

Države članice takođe mogu odrediti da se odluke donete na osnovu člana 43. revidiraju po službenoj dužnosti.

5. Ne dovodeći u pitanje stav 6., države članice omogućavaju podnosiocima zahteva da ostanu na teritoriji države do isteka roka tokom kojeg imaju pravo na delotvorno pravno sredstvo, te, ako je takvo pravo ostvareno u roku, do zaključenja postupka povodom pravnog sredstva.

6. U slučaju odluke:

(a) kojom se razmatra očigledno neosnovani zahtev prema članu 32. stav 2. ili odluke o neosnovanom zahtevu prema članu 31. stav 8., osim u slučajevima kada se takve odluke zasnivaju na okolnostima iz člana 31. stav 8. tačka (h);

(b) kojom se razmatra nedozvoljenost zahteva prema članu 33. stav 2. tačke (a), (b) ili (d);

(c) kojom se razmatra odbijanje ponovnog razmatranja slučaja podnosioca zahteva nakon što je bio prekinut prema članu 28;

(d) kojom se razmatra odbijanje razmatranja ili nepotpuno razmatranje zahteva prema članu 39, sud ima ovlašćenje da odlučuje o tome može li podnosilac zahteva ostati na teritoriji države članice, na zahtev podnosioca zahteva ili po službenoj dužnosti, ako takva odluka dovodi do prestanka prava podnosioca zahteva da ostane u državi članici te ako u takvim slučajevima nije predviđeno pravno sredstvo prema nacionalnom pravu.

7. Stav 6. primenjuje se samo na postupke iz člana 43, uz uslov:

(a) da podnosilac zahteva ima obezbeđeno tumačenje, pravnu pomoć i da ima najmanje nedelju dana za pripremanje zahteva i za predlaganje sudu razloga za odobravanje prava ostanka na teritoriji države do zaključenja postupka povodom pravnog sredstva; i

(b) da u okviru razmatranja zahteva iz stava 6. sud razmatra negativnu odluku tela odlučivanja u pogledu činjeničnih i pravnih pitanja.

Ako nisu ispunjeni uslovi iz tačaka (a) i (b), primenjuje se stav 5.

8. Države članice podnosiocu zahteva dozvoljavaju ostanak na teritoriji države do zaključenja postupka iz st. 6. i 7. povodom odlučivanja može li podnosilac zahteva ostati na teritoriji države.

9. Stavovi 5, 6. i 7. ne dovode u pitanje član 26. Uredbe (EU) br. 604/2013.

10. Države članice mogu utvrditi rokove u kojima sud prema stavu 1. treba da razmotri odluku tela odlučivanja.

11. Države članice takođe u nacionalnom zakonodavstvu mogu odrediti uslove pod kojima se smatra da je podnosilac zahteva odustao ili povukao svoje pravno sredstvo prema stavu 1, kao i pravila o postupku koji treba poštovati.

Osim ovih opštih zahteva, upućivanja na informacije o zemlji porekla se pojavljuju i u drugim odredbama direktiva, tj. kada su u pitanju dokazni zahtevi (član 4, stav 5, tačka (c) Direktive o kvalifikaciji), označavanje bezbednih zemalja porekla (član 37, stav 3. APD-a) i procedure za oduzimanje međunarodne zaštite (član 45, stav 2, tačka (a) APD-a).

U svetlu nedavnih pokušaja na nivou EU da se ojačaju i, pre svega, usklade prakse država članica u primeni kriterijuma za utvrđivanje, biće preispitani postojeći predlozi za regulisanje Evropskog parlamenta i Saveta kojima se menjaju Direktiva o kvalifikaciji i APD uzimajući u obzir informacije o zemljama porekla.

Brojni novi zadaci planirane Agencije Evropske unije za pitanja azila (EUAA) ⁽⁸⁷⁾ obuhvatiće izradu i redovno ažuriranje izveštaja i drugih dokumenata koji obezbeđuju informacije o zemljama porekla na nivou EU i koordinaciju napora država članica da se angažuju i razviju zajedničku analizu situacije u trećim zemljama porekla (član 2, stav 1, tačke (e) i (f) predloga Uredbe EUAA). Trebalo bi da Agencija postane centar za prikupljanje relevantnih, pouzdanih, tačnih i najnovijih informacija o zemljama porekla lica koja traže međunarodnu zaštitu ⁽⁸⁸⁾. Takođe će iskoristiti sve relevantne izvore informacija, upravljati i dalje razvijati portal za prikupljanje informacija o zemljama porekla i razvijati zajednički format i metodologiju, uključujući i zadatke (član 8. predloga Uredbe EUAA). Član 9. predloga Uredbe EUAA predviđa uspostavljanje mreža među državama članicama za potrebe informacija o zemlji porekla. Kako bi se podstaklo približavanje u primeni kriterijuma za procenu, agencija će koordinirati napore između država članica da se angažuju i razviju zajedničku analizu koja pruža smernice o situaciji u određenim zemljama porekla. Od država članica će se zahtevati da uzmu u obzir te zajedničke analize, ne dovodeći u pitanje njihovu nadležnost za odlučivanje o pojedinačnim zahtevima. Države članice će agenciji dostavljati mesečne informacije o odlukama koje se donose u odnosu na podnosioca zahteva koji potiču iz trećih zemalja, a koji podležu zajedničkoj analizi (član 10. predloga Uredbe EUAA).

Predlog Direktive o kvalifikaciji ⁽⁸⁹⁾ potom predviđa da nadležni organi država članica, prilikom ocene zahteva za međunarodnu zaštitu ili pri razmatranju statusa, treba posebno da uzmu u obzir informacije, izveštaje, zajedničku analizu i smernice o situaciji u zemljama porekla koji su na nivou EU razvijeni od strane agencije i Evropske mreže za informacije o zemlji porekla u skladu s članovima 8. i 10. predloga Uredbe EUAA (član 7, stav 3. i član 17, stav 2, tačka (b) u pogledu supsidijarne zaštite; član 11, stav 2, tačka (b) i član 21. predloga Direktive o kvalifikaciji u pogledu supsidijarne zaštite).

Na kraju, predlog Uredbe o zajedničkom postupku odnosi se na korišćenje informacija o zemlji porekla i, u cilju daljeg približavanja, predviđa primer da telo odlučivanja prilikom ispitivanja zahteva uzima u obzir sve relevantne, tačne i najnovije informacije u vezi sa situacijom koja postoji u zemlji porekla podnosioca zahteva, kao i zajedničku analizu informacija o zemlji porekla kako je navedeno u članu 10. predloga Uredbe EUAA (član 33, stav 2, tačke (b) i (c) predloga Uredbe o zajedničkom postupku). Sudovi i tribunali koji se bave žalbama će, preko tela odlučivanja, podnosioca zahteva ili na drugi način, imati pristup opštim informacijama iz člana 33. stav 2., tačka (b) (član 53, stav 4. predloga Uredbe o zajedničkom postupku).

⁽⁸⁷⁾ Videti European Commission, Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the European Union Agency for Asylum and Repealing Regulation (EU) No 439/2010, COM(2016) 271.

⁽⁸⁸⁾ Videti Proposal for a Common Procedure Regulation: European Commission, Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a common procedure for international protection in the Union and repealing Directive 2013/32/EU, COM(2016) 467.

⁽⁸⁹⁾ predlog Direktive o kvalifikaciji – Qualification Directive: European Commission, Regulation of the European Parliament and of the Council on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection and for the content of the protection granted and amending Council Directive 2003/109/EC of 25 November 2003 concerning the status of third-country nationals who are long-term residents - COM (2016) 466.

Prilog F — Primeri iz sudske prakse

Kako se koriste kontrolne liste najbolje se vidi u slučajevima kada su sudovi dali smernice za opšta ili specifična pitanja. Primera radi, pogledajte sledeće primere iz dve vodeće presude Francuskog nacionalnog suda za pravo azile (CNDA).

Provere se retko pojavljuju u konačnoj verziji presude. Kada se sud oslanja na informacije o zemlji porekla prikupljene proprio motu, podrazumeva se da je pre donošenja odluke izvršena detaljna provera ispunjenosti gorenavedenih kriterijuma.

U slučaju istaknute presude u kojoj se ocenjuje opšta situacija u zemlji kako bi se odredio zajednički okvir za analizu zahteva i žalbi koje su podneli državljani te zemlje (odluka tipa „smernice za državu”), neophodno je pregledati različite vrste izvora. U sledećem primeru, CNDA ⁽⁹⁰⁾ je imao nameru da definiše opšti nivo rizika kojem je stanovništvo tamilskog porekla na Šri Lanki bilo izloženo u sadašnjem kontekstu predsedavanja Maitripale Sirisene (decembar 2016). Nakon navođenja da su korišćeni izvori bili slobodno dostupni javnosti (kriterijum 3 na kontrolnoj listi IARLJ-a ⁽⁹¹⁾), sud je naveo takve izvore poštujući sledeći redosled: Izveštaji UN-a; izveštaji državnih agencija; izveštaji NVO-a.

Izveštaji UN-a

Savet za ljudska prava organizacije Ujedinjenih nacija

Report of the Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances on its mission to Sri Lanka, 8 July 2016; Promoting reconciliation, accountability and human rights in Sri Lanka, 28 June 2016; Preliminary observations and recommendations of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman and degrading treatment or punishment on the official joint visit to Sri Lanka — 29 April to 7 May 2016, 7 May 2016.

Ekonomski i socijalni savet Organizacije Ujedinjenih nacija

Consideration of reports submitted by States parties under Articles 16 and 17 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights — Sri Lanka, 4 February 2016.

Državne agencije

Američki Stejt department

2015 report on international religious freedom — Sri Lanka, 10 August 2016.

Country report on terrorism 2015 — Chapter 2 — Sri Lanka, 2 June 2016.

Country report on human rights practices 2015 — Sri Lanka, 13 April 2016.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Ujedinjenog Kraljevstva

Country information and guidance Sri Lanka: Tamil separatism, August 2016.

Švajcarski državni sekretarijat za migracije

Focus Sri Lanka, 5 July 2016.

NVO

Amnesty International, Sri Lanka. Les victimes doivent être au cœur des initiatives en faveur de la justice, de la vérité et des réparations, 29 August 2016.

⁽⁹⁰⁾ CNDA GF 8 December 2016 Mme K. No 14027836 C+ (<http://www.cnda.fr/content/download/79455/742937/version/1/file/CNDA%20GF%208%20décembre%202016%20Mme%20K.%20No%2014027836%20C%2B.pdf>).

⁽⁹¹⁾ IARLJ, *Judicial criteria for assessing country of origin information (COI): a checklist*, 2006 (https://www.iarlj.org/images/stories/working_parties/guidelines/udicial_Criteria_a_checklist_COI_2006.pdf).

Amnesty International, *Amnesty international report 2015/16 — Sri Lanka*, 24 February 2016. Human Rights Watch, 'Sri Lanka', in *World report 2016*, 27 January 2016.

International Crisis Group, *Jumpstarting the reform process*, 18 May 2016.

International Truth & Justice Project Sri Lanka, *Silenced: survivors of torture and sexual violence in 2015*, January 2016.

Svi navedeni izveštaji bili su relevantni za dati predmet (kriterijum 8) i privremeno relevantni u vreme donošenja presude (kriterijum 9). Svi su poticali iz izvora sa dobrom reputacijom (kriterijum 4) i bavili su se sveobuhvatno (kriterijum 8) situacijom u pogledu ljudskih prava u zemlji, ali iz različitih perspektiva.

Neophodno je naglasiti da presuda ne sadrži nijedan izvod ili citat stvarnog sadržaja izveštaja. Ova operacija se može opisati kao proces u kojem sudija za azil primenjuje informacije o zemlji porekla i izražava svoje razumevanje materijala na koji se oslanja. Činjenica da se ispituje materijal koji proizilazi iz nekoliko različitih vrsta izvora omogućuje da se kompenzuju posledice mogućih nedostataka koji se tiču određenog elementa informacije o zemlji porekla (povezanog posebno sa kriterijumom 6).

U skorijem slučaju ⁽⁹²⁾, vrhovno veće CNDA vršilo je ocenu opšte situacije koja se tiče žena iz Nigerije koje su žrtve trgovine ljudima. Sud je izabrao da se osloni na dva izveštaja: izveštaj EASO o informacijama o zemlji porekla pod naslovom *Nigeria — Sex trafficking of women („Nigerija – Seksualna trgovina ženama“)*⁽⁹³⁾ iz 2015. godine i na izveštaj OFPRA–CNDA o zajedničkoj misiji utvrđivanja činjenica u Nigeriji iz decembra 2016. godine ⁽⁹⁴⁾. U presudi se takođe navodi izveštaj o trgovini ljudima u Nigeriji iz juna 2016. godine koji je objavio američki Stejt department ⁽⁹⁵⁾. U poređenju sa prethodnim slučajem, izvori na koje su se ovde oslanjali su mnogo specifičniji za azil. EASO i UNHCR su jedina tela koja su eksplicitno pomenuta kao pružaoci podataka o zemljama u Direktivi o klasifikaciji (prerađena verzija) (član 8. stav 2.) i u APD-u (prerađena verzija) (član 10, stav 3, tačka (b)). Štaviše, gorenavedeni izveštaj EASO cilja na sam predmet kojim se bavi CNDA.

Misija za utvrđivanje činjenica u Nigeriji iz 2016. godine imala je za cilj sakupljanje detaljnih informacija vezanih za određena pitanja koja se javljaju u nigerijskim zahtevima za međunarodnu zaštitu. Njen materijalni obim je stoga širi od izveštaja EASO o specifičnom predmetu, ali je jednako usmeren na azil.

U ova dva primera, izveštaji na koje se oslanjaju, bez obzira na njihove razlike u prirodi i obimu, koriste se s istom namerom postavljanja opšteg okvira na osnovu kog će se proceniti potreba za međunarodnom zaštitom određene kategorije podnosilaca zahteva.

⁽⁹²⁾ CNDA GF 30 March 2017 Mme F. No 16015058 R (<http://www.cnda.fr/content/download/96447/929953/version/2/file/CNDA%20GF%2030%20mars%202017%20Mme%20F.%20n%C2%B016015058%20R.pdf>).

⁽⁹³⁾ EASO, EASO country of origin report — Nigeria — Sex trafficking of women, 2015 (<https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/BZ0415678ENN.pdf>).

⁽⁹⁴⁾ OFPRA–CNDA, Rapport de mission en République fédérale du Nigeria du 9 au 21 septembre 2016 (https://www.ofpra.gouv.fr/sites/default/files/atoms/files/1612_nig_ffm_sp.pdf).

⁽⁹⁵⁾ US Department of State, 'Nigeria', in Trafficking in persons report — June 2016 (<https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/countries/2016/258834.htm>). Za drugačiji pristup sličnom problemu, pogledati HD (žene žrtve trgovine ljudima) Nigerija CG (2016) UKUT 454 (IAC) (<http://www.bailii.org/uk/cases/UKUT/IAC/2016/454.html>).

Stupanje u kontakt sa EU

Lično

Širom Evropske unije prisutno je na stotine Centara za informisanje Europe Direct (Evropa direktno). Možete pronaći adresu vama najbližeg centra: https://europa.eu/european-union/contact_en

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je servis koji odgovara na vaša pitanja o Evropskoj uniji. Sa ovim servisom možete kontaktirati:

- besplatnim telefonom:
- 00 800 6 7 8 9 10 11 (određeni operateri mogu da naplaćuju ove pozive),
- na sledeći standardni broj: +32 22999696 ili
- putem e-pošte: https://europa.eu/european-union/contact_en

Pronalaženje informacija o EU

Putem interneta

Informacije o Evropskoj uniji na svim zvaničnim jezicima EU dostupne su na stranici Europa na: https://european-union/index_en

Publikacije EU

Možete preuzeti ili poručiti besplatne publikacije EU i publikacije EU koje se plaćaju na: <https://publications.europa.eu/en/publications>. Moguće je pribaviti više primeraka besplatnih publikacija ako se obratite putem Europa Direct ili vašeg lokalnog centra za informacije (videti https://european-union/contact_en).

Pravo EU i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama o EU, uključujući sve zakone EU od 1952. godine na svim zvaničnim jezicima, posetite EUR-Lex na: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvoreni podaci iz EU

EU portal za otvorene podatke (<http://data.europa.eu/euodp/en>) pruža pristup skupovima podataka iz EU. Podaci se mogu preuzeti i besplatno koristiti, kako u komercijalne, tako i u nekomercijalne svrhe.

Publications Office
of the European Union